

Casa Vilaró

Fernando, núm. 14

Paraigües · Bosses · Moneders
Ventalls · Bastons · Ombrellles
Articles de pell per a home
Serveis de cafè i te
Perfums selectes

La Veu de Catalunya

EDICIÓ DEL VESPRE

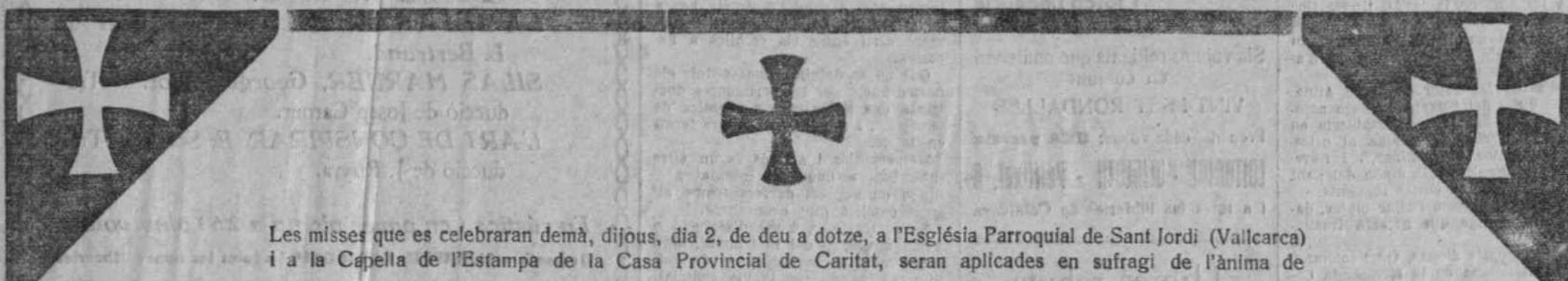
En pocs llibres és tan necessària o indispensable la lectura del «Pròleg», com en l'«EPIS-10LARI» de Maragall, que s'acaba de posar a la venda.

Comandes a la Sala Parés, Llibreria Petritxol, 5. Barcelona

Any XL. - N.º 10.477

Barcelona: Dimecres, 1.º de gener de 1930

10 cèntims

Les misses que es celebraran demà, dijous, dia 2, de deu a dotze, a l'Església Parroquial de Sant Jordi (Vallcarca) i a la Capella de l'Estampa de la Casa Provincial de Caritat, seran aplicades en sufragi de l'ànima de

Don Joan Comalat Aleñà

que morí el dia 2 de gener de 1929, després de rebuts els Auxilis Espirituals

(A. O. S.)

Els qui el ploreu: esposa Ignàcia Martí i família tota, en recordar als amics i coneguts tan sentida pèrdua els pregunten que el tinguin present en llurs oracions i els agrairan l'assistència a alguna de les dites misses

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

D. Antoni Puig Darnís

Natural de Vich

morí a Barcelona el dia 17 de desembre darrer després de rebuts els Sants Sacraments i la Benedicció Apostòlica

(A. O. S.)

La seva afligida vídua donya Enriqueta Porret, germana, germans polítics, nebots, cosins i família tota, en recordar als amics tan sentida pèrdua, els demanen el piados tribut de les seves oracions i els conviden per assistir a l'Ofici i misses que, per sufragi del difunt, seran celebrats el divendres pròxim, dia 3 de gener, a dos quarts d'onze, a l'església parroquial del Carme, acte de caritat que els serà ben agraït

Vich, 1 de gener de 1930

L'Eminent Cardenal Arquebisbe de Tarragona i els Il·lms. Srs. Bisbes de Barcelona i Vich, s'han dignat concedir indulgències en la forma acostumada.

Don Joan Camps i Bosch

METGE

vidu en primeres noces de donya Anna Marquès i Oliu i en segones de donya Rosalia Sardà i Casabó

morí el dia 1.º de gener de 1929 després de rebuts els Sants Sacraments i la Benedicció Apostòlica

(A. O. S.)

Els seus fills, Joan i Anna; fills polítics, Maria F. bregus i Joan Palomera; néts; germana, Dolors Camps vídua Massagué; germà polític, Albert Sardà, i família tota, fan saber als amics i coneguts que demà, dijous, dia 2 de gener, es celebraran en sufragi de la seva ànima misses amb ofertori, de dos quarts d'onze a les dotze, a la Capella de la Casa Provincial de Caritat

EL DOL ES DONA PER ACOMIADAT

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

Les misses que es celebraran demà, dijous, dia 2, de deu a dotze, a l'Altar Major de l'Església Parroquial de Santa Anna, i les de demà passat, divendres, a les Esglésies dels PP. Jesuïtes (Altar de Sant Ignasi) i Sant Francesc del Poble Nou, seran aplicades en sufragi de l'ànima de

Don Dionís Cabot i Rovira

que morí el 3 de gener de 1929 després de rebuts els Sants Sacraments i la Benedicció Apostòlica

(A. O. S.)

La seva vídua Teresa Galwey, germà Joaquín, germà i germanes polítics, nebots, cosins i parents tots, en recordar a les amistats tan sentida pèrdua els pregunten un record en llurs oracions i l'assistència a alguna de les dites misses, del qual favor els quedaran agraïts

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

Emm, Sr. Cardenal Vidal-Barraquer, l'Il·lm. Sr. Bisbe de Barcelona i els altres Il·lms. Srs. Bisbes de Catalunya concediran indulgències en la forma acostumada

Soler i Torra G. ans

BANQUERS

Rambla dels Estudis, 11 i 13, i Bonsucrés, 1 i 3

Es complauen a oferir a llur distingida clientela, i al públic en general, el servei que té establert de CAIXES DE LLOGUER per a guardar valors, documents, joies i altres objectes de valor a la CAMBRA CUIRASSADA instal·lada amb tots els avenços moderns, disposant de compartiments des de 22 ptes. anuals lliure d'impostos. Aquesta Cambra cuirassada es caracteritza per ésser una de les més espaloses i per disposar de cabines particulars anexas per al servei dels senyors abonats.

Es pot visitar tots els dies feiners de 9 a 1 i de 3'30 a 6.

JOCs i JOGUINES ARNAU

Fernando, 18

La selecció d'articles nous que presenta aquesta casa és quelcom extraordinari

UNA VISITA US CONVENCERA

CODORNIU

A l'objecte d'evitar que els nostres clients siguin víctimes d'enganyos, advertim que el legítim «EXTRA» porta en el tap de suro i en el coll de la botella la inscripció CODORNIU.

GENOVEVA PUIG

QUATRE MELODIES

(CANT I PIANO)

Cançó de primavera

Canit del molt

El pomer florit

Les muntanyes de Montsant

CINC PESSETES

COPIES i CIRCULARS RONEO. - Lavetana, 51. Tel. 16458

VISITEU A L'EXPOSICIO...

Palau de Comunicacions

Lloyd Sabado. Serveis marítims. Agents a Barcelona: Fills de M. Condorinas. Rbla. Santa Mònica, 23-31.

Ferrovie Italiane dello Stato. Maquetes i fotografies dels ferrocarrils italians.

Deutsche Luftansa A. G., Berlín. Transports aeris.

«Berlín»: Xassís-omnibus 6 cilindres, carroceria 25 places. Cuiro-velocitat 5 tones.

Citroën Camionets i cotxes per a serveis sanitaris.

Stand 402. Motocicletes MOTOSA COCHE. Rambla Catalunya, 35.

Palau de Projeccions

«Frigidaire» neveres domèstiques

Palau Meridional

«Frigidaire» neveres industrials

POTHO
en las farmacias
Plaça 3.65

Palau Alfons XIII

«Bugatti», 2 litres 300, ràpid, carroceria torpeda, 4 places, gran sport.

Citroën Diversos cotxes de luxe

Admireu el cabriolet «REINASTE-LIA» de Renault A. Pujó. Còrsega, 230.

Pavelló de Bèlgica

Maurici Henning. Polvoritzadors «Le Rationnel» i altres aparells agrícoles. Despatx: C. de les Flors, 5.

«Minerva»: Cotxes de gran luxe

amb carroseries Van den Plas

D'eteren. — Xassís-camions ràpids.

Palau Victòria Eugènia

Exposició especial de Turisme i Propaganda de Suècia. Svenska Trafikförbundet.

Palau d'Agricultura

N. Heid. Stat. anònima per a la fabricació de maquinària agrícola. Viena III. Schwarzenbergplatz, 6.

«Cietrac», «Austin»: Tractors tipus tanc i de rodes per a l'agricultura i la indústria.

No deixeu de veure l'«AUTO-ERUGA» Citroën de la Crosière Noire.

Graders desmontables per a coloms «Colomera». — Concessionaris T. Giza Costa, Ronda de Sant Pere, núm. 47.—Barcelona.

Neveres elèctriques «Frigidaire»

Palau de la Metal·lúrgia

Stand núm. 74: Francesc Hoshbravella, P. S. Joan, 12. Corretges, jacs, moldejat i accessoris de cuir.

Stand núm. 19: Kirchner Co. A. G. Leipzig. Màquines per a treballar la fusta.

Stand núm. 20: Motorenfabrik Deutz A. G. Köln-Deutz.

Stand núm. 9: Junkers Motorenfabrik GmbH. Dessau. Motors marins i industrials.

Stand núm. 177: Marcel Vilà. Muntures aparadors. Corta, 570.

Pavellons

De «LA HISPANO SUISA» Xassís per automòbils i cotxes carroçats. Motors d'aviació, entre ells el 600 c. f. del «Jesús del Gran Poder» i l'«Ocell Groc».

De la «SOCIETAT DE CONSTRUCCIONS NAVALS». Xassís per a automòbils «SOMUA».

La Veu de Catalunya

DIARI CATALÀ D'AVISO

NOTÍCIES I ANUNCIS

REDACCIÓ I IMPREMTA

CARRER DE FERRANDINA, 7, 2.º i 1.º

(Prop. de l'Escola de la Plaça)

TELÈFON NÚM. 15151

ADMINISTRACIÓ

RAMBLA DE SANT JOSEP, 10, PRINCIPAL

TELÈFON NÚM. 15152

Anuncis, escales, comunicats i reclams

a preu de tarifa

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

Espanya: 2.500 ptes. anual

ca mitjançant una invitació que es pot obtenir a l'Escola (Portaferrissas, 10), es donarà molt a poc a poc perquè tots, aduït per als que solen tenir coneixements rudimentaris, puguin entendre-la.

Cine par a famílies Cuyàs: Portal de l'Àngel, 29.

Seguint el pla traçat en el programa d'enginyeria, l'Ateneu Polytechnicum ha organitzat dos cursos interessants: a càrrec dels eminents professors Carles Pi i Sunyer i Josep de C. Serra-Ràfols.

El dia 10 del corrent començarà el curs de Geografia, a càrrec del senyor Serra-Ràfols, el qual serà explicat cada divendres, de vuit a nou del vespre.

El dia 13 d'aquest mes tindrà lloc l'obertura del curs d'Economia política a càrrec del senyor Pi i Sunyer, les lliçons del qual seran explicades tots els divendres, de vuit a nou del vespre.

Per més detalls i per inscripcions cal anar a la secretaria de l'Ateneu, al carrer de Sant Pere, 27, pral. 1, tots els dies feiners, de sis a nou del vespre.

Licors i Conyac Escat

són immillorables
Ronda Sant Pere, 11 Tel. 17702

Demà, dijous, dia 2, i divendres, dia 3, es faran demostracions clíniques amb presentació de malalties, en la visita del doctor Freixas al Pavelló de l'Assumpció, a l'Hospital de Sant Pau. El dia 2 el doctor Freixas i Freixas farà explicació pràctica del seu procediment del Neurotrax.

El doctor Elies explicará un cas d'aplicació del mètode de Jacobus. El dia 3, el doctor Cornudella presentarà un cas d'Obolodras, i el doctor Ballster un cas de probable aparició de vessament pleural en el curs del Neurotrax.

Visitable vinent el doctor Carrasco farà una sessió de radioscopia.

Present instrucció un anell fotogràfic Cuyàs: Portal de l'Àngel, 29.

Anit passada, a les nou, un tramvia de la línia 37 atropellà, al Port de l'Àngel, Jaume Corbatera Riera, de 26 anys, solter, habitant al Passegador de Sant Joan, 133, segon, segon.

Presentava fractura de les dues cames, de pronòstic reservat, i fou assistit a la casa de socors de la Ronda de Sant Pere.

— Tothom qui visiti l'Exposició ha de menjar al Restaurant Popular. Coberta a 7.19 ptes. amb vi o aigua mineral comprada.

Servei acuradíssim.
Espléndida perspectiva de l'Exposició.

— Sabó La Creu Blanca
El millor per a rentar la roba
Es ven a tot arreu

— Cine Pathé Baby Cuyàs: Portal de l'Àngel, 29.

La Comissió organitzadora de l'homenatge a Pompeu Fabra prega a totes les persones o entitats que hagin recollit aportacions, que elegin tramitar-les a la Fundació Bernat Metge (Via Layetana, 30, VII) o bé al doctor J. Borralleres (Ateneu Barcelonès, Canuda, 6), per tot aquest mes, quan la subscripció es considerarà tancada el dia 31 del mes de gener.

— Per a comprar a bon preu aneu a la Jorja Magnífica - Tallers, 41 Joies veritable ocasió

— Megatzem de música nova secció Cuyàs: Portal de l'Àngel, 29.

Al carrer de la Igualtat, l'autocamión núm. 21.663 B. atropellà la senyora Teresa Oliver i Vilaplana, de 12 anys, i la conduïa fortament de diferents parts del cos.

Fou auxiliada al dispensari del carrer de Taulat.

— El millor present una Gramola selecta de Cuyàs: Portal de l'Àngel, 29.

A la carretera del Carmel, el ciclista Josep Fontbueno i Paris, de 18 anys, caigut de la màquina que conduïa i es ferí de consideració de la cara.

Va rebre assistència al dispensari d'Horta.

Per a l'anàlisi, cloro-Licor Laprade és el millor dels ferruginosos.

El vell Gerard Casals i Alsina, de 75 anys, fou atropellat al carrer de Fontanella per l'auto n.º 33.856 B. Va rebre auxili a la casa de socors de la Ronda de Sant Pere, on li aplicaren fractura de la clauícula esquerra.

— CALEFACIÓ IDEAL
Estufa J. M. B.

València, 346 - Tel. 73019

A les vuit del vespre, un auto, que fugí, atropellà Teresa Rosell Camps, de 20 anys, soltera, habitant al carrer de Roselló, 301, primer, i li produí diverses ferides a tot el cos, de pronòstic reservat.

El fet ocorregué davant del domicili de l'atropellada.

— Discos selectes, Gramofon Cuyàs: Portal de l'Àngel, 29.

Demà, dijous, a dos quarts de vuit de la tarda, Mar. H. Francis Vaughan, director de l'Escola Anglesa, donarà una conferència en anglès a la Sala Mozart. Dissertarà sobre el tema: «Some notes on the English language». La conferència, que serà pública.

rar en els viarans dreturats pels quals els mena el difunt Germà, en els anys de la infantesa.

L'acte de l'enterrament tindrà lloc al dia 25 i possiblement els simpatitzants i afectes que conegueren en vida el difunt religiós. Els seus coneguts volgueren acompanyar-lo fins a la darrera estada, i amb aquest propòsit es traslladaren a Cambrils en gran nombre.

A. C. S.

— Santuari del Cor de Maria (Arquebisbe P. Claret). — Demà, els sots del Digne Eucarístic obsequiaran el Santíssim Sagrament amb els següents cultes: A les vuit, missa de Comunió general amb assistència de tots els Còrrs.

— A les cinc de la tarda, tindrà lloc la devota Hora Santa amb sermó. Tot seguit, després de la reserva hi haurà assignat dels càntics profeta d'aquesta culte eucarística.

— Parròquia Major de Santa Anna. — El dia 3 del corrent, l'antiga associació de Sant Daniel, establerta en aquesta parròquia, agraïda al celestial protector de caminants i navegants, solemnitzarà la diada del Sant amb els pladosos cultes següents:

Al matí, missa a l'altar major, davant la imatge que hi serà traslladada.

A dos quarts d'onze, Ofici solemne, amb assistència de la Reverenda Comunió, cantat per la capella de música i escolania de Nostra Senyora del Pi. S'interpretarà la missa «De Sme. Sacramento», del mestre Ribera, sota la direcció del Rnd. Josep Masvidal. Pvre. Predicarà les glòries del marítim mossèn Jaume Serra i Pruna, vicari de Sant Francesc d'Assís. Finalment es cantaran els tradicionals Goigs del Sant, amb veneració de les relíquies.

A un quart de set de la tarda, cant del Rosari per l'escolania, meditació i sermó pel Rnd. Josep Faura, Pvre. S'acabarà amb la veneració de les relíquies i cant dels Goigs.

Solemne Novena. — Tots els dies, a un quart de set, es començarà la funció amb Rosari, meditació, veneració de les relíquies i cant dels Goigs.

Si algun devot desitja l'aplicació d'un dia de la Novena que ho avisi al reverend administrador.

Es prega una almoïna per a les dites solemnitats.

— Present instrucció un anell fotogràfic Cuyàs: Portal de l'Àngel, 29.

Anit passada, a les nou, un tramvia de la línia 37 atropellà, al Port de l'Àngel, Jaume Corbatera Riera, de 26 anys, solter, habitant al Passegador de Sant Joan, 133, segon, segon.

Presentava fractura de les dues cames, de pronòstic reservat, i fou assistit a la casa de socors de la Ronda de Sant Pere.

— Tothom qui visiti l'Exposició ha de menjar al Restaurant Popular. Coberta a 7.19 ptes. amb vi o aigua mineral comprada.

Servei acuradíssim.
Espléndida perspectiva de l'Exposició.

— Sabó La Creu Blanca
El millor per a rentar la roba
Es ven a tot arreu

— Cine Pathé Baby Cuyàs: Portal de l'Àngel, 29.

La Comissió organitzadora de l'homenatge a Pompeu Fabra prega a totes les persones o entitats que hagin recollit aportacions, que elegin tramitar-les a la Fundació Bernat Metge (Via Layetana, 30, VII) o bé al doctor J. Borralleres (Ateneu Barcelonès, Canuda, 6), per tot aquest mes, quan la subscripció es considerarà tancada el dia 31 del mes de gener.

— Per a comprar a bon preu aneu a la Jorja Magnífica - Tallers, 41 Joies veritable ocasió

— Megatzem de música nova secció Cuyàs: Portal de l'Àngel, 29.

Al carrer de la Igualtat, l'autocamión núm. 21.663 B. atropellà la senyora Teresa Oliver i Vilaplana, de 12 anys, i la conduïa fortament de diferents parts del cos.

Fou auxiliada al dispensari del carrer de Taulat.

— El millor present una Gramola selecta de Cuyàs: Portal de l'Àngel, 29.

A la carretera del Carmel, el ciclista Josep Fontbueno i Paris, de 18 anys, caigut de la màquina que conduïa i es ferí de consideració de la cara.

Va rebre assistència al dispensari d'Horta.

Per a l'anàlisi, cloro-Licor Laprade és el millor dels ferruginosos.

El vell Gerard Casals i Alsina, de 75 anys, fou atropellat al carrer de Fontanella per l'auto n.º 33.856 B. Va rebre auxili a la casa de socors de la Ronda de Sant Pere, on li aplicaren fractura de la clauícula esquerra.

— CALEFACIÓ IDEAL
Estufa J. M. B.

València, 346 - Tel. 73019

A les vuit del vespre, un auto, que fugí, atropellà Teresa Rosell Camps, de 20 anys, soltera, habitant al carrer de Roselló, 301, primer, i li produí diverses ferides a tot el cos, de pronòstic reservat.

El fet ocorregué davant del domicili de l'atropellada.

— Discos selectes, Gramofon Cuyàs: Portal de l'Àngel, 29.

Demà, dijous, a dos quarts de vuit de la tarda, Mar. H. Francis Vaughan, director de l'Escola Anglesa, donarà una conferència en anglès a la Sala Mozart. Dissertarà sobre el tema: «Some notes on the English language». La conferència, que serà pública.

REIS

EL MILLOR PRESENT PER ALS INFANTS DE CATALUNYA

RONDALLES POPULARS

recol·lides per VALERÍ SERRA I BOLDU

il·lustrades per Lola Anglada

Ricard Opisso i Josep Longòria

Sis volums relligats que contenen en conjunt VINT-SET RONDALLES

Preu de cada volum: UNA pesseta

EDITORIAL POLIGLOTA - Petritxol, 8

i a totes les llibreries de Catalunya

Llibres rebuts

«El coche rojo», de C. A. I. A. M. Williamson. Aquesta nova creació de Williamson és una altra novel·la que us guanya tot seguit l'atenció per la seva estructura especial i pel detall de l'argument que es desenvolupa de perspectiva en perspectiva en un «crepuscle» que es manté fins a l'acabament, després d'haver assistit a un espectacle divers i emocionant. Presentació de l'Editorial «Juvénit».

«Las llanuras de Abraham», per James Oliver Curwood. Heu a un titol ben evocador i ben novel·lístic. Aquestes «llanuras de Abraham» són un món suposat, no tenen res a veure amb el patriarcat bíblic. Es tracta d'una novel·la, l'acció de la qual es desenvolupa en una època llunyana, alhora que dos pobles europeus es disputaven ferotjament la possessió de considerables extensions d'un país americà. És un assumpte que es presta, magníficament, al sabor i al color de l'extremisme, que alguns qualifiquen de novel·lisme de l'emoçió per la traja que té a saber explotar situacions altament dramàtiques i tothora suggestives. Presentació de l'Editorial «Juvénit».

Circulars del Prelat

SOBRE COL·LETA D'EPÍFANIA

En compliment de la voluntat expressada pel Sant Pare Lleó XIII en carta-circular de 29 de novembre de 1890, el dia 6 de gener de cada any s'efectua, en totes les esglésies parroquials i filials del món catòlic, una col·leita per ajudar la Santa Seu en la important obra d'abolir l'esclavitud a l'Àfrica i donar ajut a les missions catòliques d'aquell continent.

Aquesta disposició, que sempre ha correspost a les indicacions del Pare Sant, estimulada per la propaganda missionera i per l'Exposició i el Congrés Missional que teníeu a lloc, posat el seu nom arreu del món, es desenvolupa en la pròxima festivitat d'Epifania per a demostrar que no només ajudem la Santa Seu, sinó també el nostre humanitarisme, així, doncs, procurarem els reverents rectors i altres encarregats d'esglésies, anunciar a llurs respectius feligreses la col·leita, i és de desitjar que la prepararan amb oportunes excitacions, sense ajornament i amb esperit de veritable afecte, i que es serviran donar-nos compte del resultat i transmetre a l'excel·lentíssim i reverendíssim senyor cardenal-prefecte de la Sagrada Congregació «de Propaganda Fide».

Barcelona, 27 de desembre de 1929.

1830 - L'ANY DE MISTRAL - 1930

En l'any que comença avui, serà commemorat el centenari de la naixença del poeta de "Mirèia"

L'ANY DE MISTRAL

L'any en el qual acabem d'entrar serà l'any de Mistral. Nat el 6 de setembre de 1830, enguany s'escala el centenari de la naixença d'aquell que fou el patriarca del Renaixement literari provençal, el fonsador de la germanor occitana i el profeta de l'amistat dels pobles llatins.

Aquestes foren, en essència, les tres grans directives del poeta de "Calendau". El Renaixement literari provençal fou obra seva i dels seus companys, els felibres. Però ell en fou l'ànima. Ell en fou l'astre de primera magnitud a l'entorn del qual giraren els planetes de la constel·lació felibrenca. Car, entre tots ells, la guspira del geni només havia encès la ment de Mistral. Aci el geni és el que provoca la renaixença, el que la pasta amb les seves mans. No hi vol dir res, la diferència de l'ambient. Mistral en té prou amb una plèiade de poemes, homes de fe, de perseverança, de passió i d'entusiasme, per a donar la sensació de què tots plegats tenen al seu darrere un auditori, un poble. En haver passat la constel·lació, en aparèixer l'astre que li assenyala l'horitzó, el poble no hi era encara. Però hi havia l'obra, i l'obra restava testimoni d'èpica, els poemes es continuaven dient felibres, i avui sense cap altre Mistral que doni prestigi als vells parlars del Migjorn francès, després d'un període de depressió, de marasme, de desorientació, la idea mistraliana del Renaixement literari provençal es torna a ésser més científica, més depurada, més ferma i tot, potser.

El contacte dels felibres i dels poemes dels nostres Jocs Florals fàson la germanor occitana pel damunt de les convencions estatals. Mistral fou sempre fidel a aquesta germanor, i si calgués lamentar l'allunyament d'alguns poemes catalans dels primers temps, que, per altra part, s'allunyaren igualment del sentit patrici que aquella germanor tenia entre els poemes que vingueren més tard — l'exemple de Verdaguier ho palesa — a afirmar aquella amistat, renovada avui i enllobada sota la invocació de Mistral.

De l'interès que ha suscitat, en tots moments, a Catalunya, l'obra mistraliana en són exemple les múltiples traduccions que tenim de les produccions de Mistral. Les principals són, totes, vertides al català. Hi ha una traducció de "Calendau", feta per Josep Roca i Roca, que data del 71. "Mirèia" ha estat objecte de dues versions diferents: la de F. Pelai Briz, que ha assolit dues edicions, i la de Maria Antonia Salvat, que publicà l'Institut d'Estudis Catalans. De "Nerte" tenim dues traduccions distintes: la de Jacint Verdaguier, que ha assolit diverses edicions, i la del poeta mallorquí, Guillem Colom, que data només del 1928. "El Poema del Rose" fou traduït per

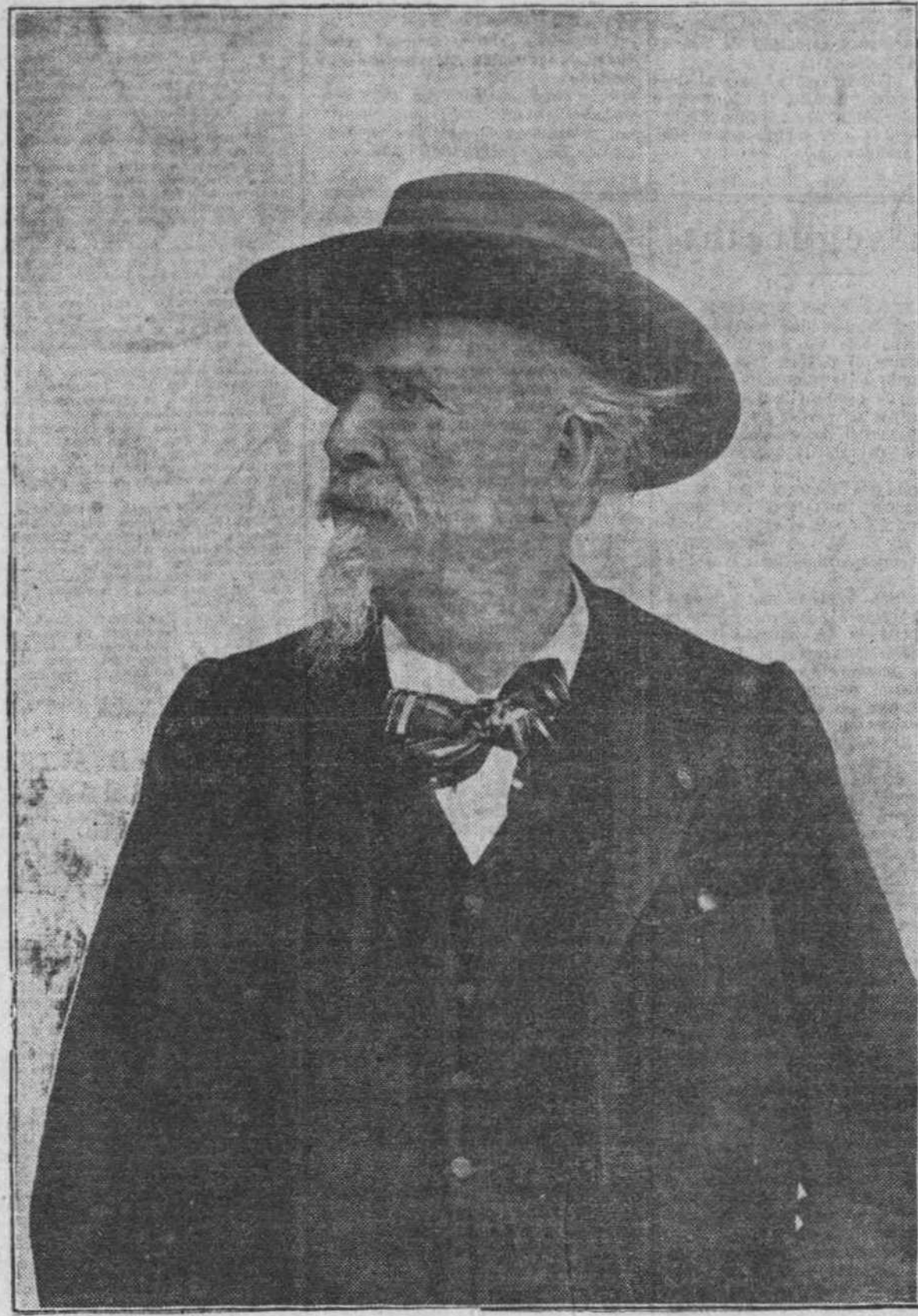
Josep Soler i Miquel. "En Soler du Le, Borges", aquell dissortat amic de Maragall, que ara, l'Epistolari de l'autor de "La vaca cega", incorpora definitivament a la història del nostre moviment literari. Maria Antonia Salvat no n'ha tingut prou en traduir "Mirèia": ha vertit també "Les illes d'or". I altres obres menors del poeta de Malaria han estat també traduïdes i escampades act i al·la. No són proves suficients, aquestes, si no d'una fidelitat occitana continuada, almenys d'una unànime veneració a l'obra mistraliana. Si Mistral serva tota la vida a "Cope Santa", com una reliquia simbòlica, aci hem servat el culte de la seva obra, tant per la seva bellesa literària com per la significació espiritual.

El poeta de Provença fou, hom diu, el profeta de l'amistat dels pobles llatins. Alguns felibres de les darreres fornades — i entre ells Maurras i alguns amics seus — han aixecat, a França, la bandera mistraliana com a símbol d'un classicisme ordenador, en oposició al desordre romàntic. Potser, literàriament, tenen raó. Ideològicament, ja no en tenen tanta. El fons romàntic de Mistral traspuja i pren cos quan somia en la germanor dels pobles llatins, quan proclama una llatinitat àmplia i comprensiva, quan esquematitza una confederació dels pobles neolatinos a base de federacions de regions diverses. No direm pas que Mistral fos un il·lús en promoure aquest credo. Afirmarem sempre que fou un romàntic, i no ens dol pas. El mateix fet del Felibridge fou una conseqüència del romàntisme, moviment que no hauria sabut combatre el poeta que dedicava "Mirèia" a un Lamartine. Romàntic o no, però, Mistral veia la llatinitat com una extensió de l'occitanisme i com una persistència de la tradició i de la civilització que tingueren per bressol la Mediterrània. Avui aquesta idea mistraliana és superada per l'europeisme. I això vol dir que si la seva concepció, tot i ésser romàntica, ha tingut una superació, és que no era tan químic i tan illusa com podia semblar.

Aquestes tres grans directives del pensament mistralià no són pas caduques. Les tres s'aguanten i cap de les tres no ha fet encara tot el seu camí. El Renaixement literari provençal està encara al començament; la germanor occitana exigeix nous serments per a poder donar tots els fruits desitjats; l'amistat llatina ha d'ésser una de les bases de la futura Europa si hom vol que la paraula "europeu" tingui un sentit.

Això serà dit i repetit en aquest any de 1930. Això, i la glòria del poeta, és el que es posarà de manifest en l'any mistralià que comencem.

ALFONS MASERAS

A l'hoi, f. 1830. A. de l'hoi, de l'hoi, de l'hoi.

F. Mistral 1930

De "Memori e raconte"

ELS MISTRAL

Els meus pares, senyors de lloc, eren d'aquelles famílies que viuen damunt lo seu, en el treball de la terra, de l'una generació a l'altra. Els senyors de lloc, al país d'Arie, formen una classe a part: una mena d'aristocràcia que fa la transició entre els països i els burgesos i que, com qualsevol altra, té el seu orgull de casta. Car si el pagès, habitant del poble, correu amb els seus braços, amb l'aixada o el cove, els seus retalls de terra, el senyor de lloc, agricultor en gran, en els masos de Camargue, de Crau o d'altra banda, treballa dret, cantant la seva cançó, amb la mà a l'esteva. És ben bé el que vaig dir en aquestes col·leccions el dia de les noces d'un meu nebot:

"Havem menat l'arada
força honorablement,
i amb ella conquerirem
el nostre terra."

Havem collit l'estepa
pel bon pa calendià
de tela regencia
hem provat la casa.

Tot camí porta a Roma:
No deixeu, doncs, el mas
i menjareu les pomes
puls que us agraden tant."

Però, què diable! si volguéssim aixecar les nostres històries com tantes d'altres ho fan, podríem, sense presumir massa, avançar que la gent mistraliana descendeix dels Mistral delhonesos, esdevingués, per matrimoni, senyors de Mont-Dragó i, després, de Romaní. El famós penjoll que hom mostra a Valence és el tumbol d'aquests Mistral. I a Sant Remy, niu de la meua família (puix que el meu pare en sortí), encara es pot veure l'hostal dels Mistral de Romaní, conegut per Palau de la Reina Joana.

L'escut dels Mistral nobles té tres fulles de trèbol amb aquesta divisa: "Tot o res". Per aquells i nosaltres en som, que cerquem el destí de les persones en la fatalitat dels noms patronímics o en el misteri de les coincidències, serà curios de trobar la Cort d'Amor de Romaní unida, en el passat, a la senyoria de Mistral i el nom de Mistral designant el gran alé de la terra de Provença, i en fi aquests tres trèbols que marquen el destí de la meua família terrerola.

—El trèbol — ens declarà un dia Péladan — que quan té tres fulles esdevé talismànic, expressa simbòlicament la idea del Verb autòcton, de desorientament en el mateix lloc, de creixença lenta en un mateix indret. El número tres significa la casa (pare, mare, fill), en el sentit divinatori. Tres trèbols signifiquen, doncs, tres harmonies familiars successives, o nou que és el número del savi en el descartament. La divisa "Tot o res" rimaria a pletor amb aquestes flors sedentàries i que no es transplanten: divisa, com emblema, de terreny endurit.

RUTH I BOOZ

El meu pare, vidu de la seva primera muller, tenia cinquanta anys quan es tornà a casar. Jo só el plançó d'aquest segon lit. Vet aquí com els meus pares es conegueren:

Un any, per Sant Joan, Francesc Mistral estava en mig dels seus blat, que una colla de segadors abatia a cops de falç.

Un élxam d'escolaires seguien els preceptors i arrebegaven les espigues que escapaven al rascl. I vet aquí que el meu senyor pare s'adonà d'una noia bonica que romania en terra, com si tingués por d'espigolar com les altres. Se li acostà i li digué:

—Noiet, de qui ets? Quin és el teu nom?

—La joventut respongué:

—Sóc la filla d'Estève Poullet, el fill de Malano. El meu nom és Delaïdo.

—Com!, digué el meu pare. La filla de Poullet, qui és filla de Malano, va a espigolar?

—Senyor, replicà ella, som una família nombrosa: sis noies i dos nois, i el nostre pare, encara que tingui prou de béns, quan li demanem diners per empolinar-nos, ens respon: "Filla meua, si voleu arreu, guanyeu-los, i per això he vingut a espigolar."

Sis mesos després d'aquest encontre, que recorda l'antiga escena de Ruth i de Booz, el valent senyor de lloc demanà Delaïdo al vell Poullet, i jo vaig néixer d'aquest matrimoni (8 de setembre de 1830).

LA NAIXENÇA

La meua espelida havent esdevin-

gut a les tres de la tarda, la gallarda partera va fer anar a cercar el meu pare, que es trobava, segons el costum, en mig dels camps. Tot corrent i de tan lluny com es podia fer sentir:

—Senyor — cridà el missatger — veniu, puix que la mestressa acaba de deslluir ar mateix.

—Quants n'ha tingut? — preguntà el meu pare.

—Un de bell.

—Un fill? Que el bon Déu el faci gran i assenyat.

I així, com si no haguess passat res, tan bon punt acabà la feina, l'home, a poc a poc, se'n tornà a la masia. No és pas que no fos tendre però educat com els provençals antics en la tradició romana, tenia en els seus posats l'aparent aspror del vell pater familias.

Em batejaren Frederic, en memòria, sembla, d'un pobre minyotet que, en el temps que el meu pare i la meua mare es parlaven, havia fet gentiliament llurs encàstres amorosos i que, poc temps després, morí d'una insolació. Però, com que m'havia tingut el dia de la Mare de Déu de Setembre, la meua mare m'ha dit sempre que m'hauria volgut posar el nom de Nostradamus, en primer terme per rememorar la Mare de Déu, i després en recordança de l'autor de les "Centúries", el famós astròleg nadiu de Sant Remy. Només que aquest nom miste i mífic, no és veritat; que l'Institut maternal havia sabut trobar, no fou acceptat ni a l'alcaldia ni a la esgristia.

LA PRIMERA SORTIDA. LES SALUTACIONS

La meua primera sortida en braços de la meua mare (qui em nodria amb la seva llet), quan va obrir després del part, la primera missa, em sembla revere la vagem, en una toira llunyana: ella, la meua pobra mare, en la salut, en l'escat de la seva plena joventut, presentava amb orgull el seu cret, a les seves amigues i, corrimones, les amigues i parents ens acollien amb les felicitacions de consuetud i m'ofrien un parell d'ous, un crostó de pa, un gra de sal i un llimi, amb aquestes sagramentals paraules:

—Petit, sigues ple com un ou, sigues bon com el pa, sigues assenyat com la sal, sigues dret com un llimi.

Hom trobarà potser una mica infantív de contar aquestes coses. Però, després de tot, cadascú té l'lit i a qui m'agrada de formar, somiósament, a la meua primera banda i al meu bressol de moneta i al meu carret rodair, puix

que allí resuscitò la felicitat de la meua mare en el seu més dolç treball.

Quan vaig tenir sis mesos em van llevar la falxa que estrenyia els meus bolquers (car Nanouet, la meua àvia, havia recomanat que m'estrenyessin com cal, perquè, deia, els infants ben embolcats no són ni garrells ni cama-tort, i el dia de Sant Josep, segons la tradició provençal, em donaren els peus). I, en triomf, la meua mare em portà a l'església i sobre l'altar del sant, tenint-me pels caminadors, mentre la meua padrina em cantava: *À l'enfance, à l'enfance* (vina, vina, vina), em van fer els primers passos.

LA MISSA DEL DIUMENGE

A Malano cada diumenge hi anàvem a l'or missa. Era mitja llegua de camí, almenys. La meua mare, tota l'estona, m'adormissava en els seus braços. Oh, la síndridora, aquest nu dolç i flonjo! Vella, sempre, sempre, que m'hi portés una mica, encara... Però una vegada — tenia cinc anys — a mig camí del poble, la meua pobra mare em deixà a terra, dient:

—Oh, peses massa, ara; ja no et pots portar.

Després de la missa, anàvem amb la meua mare a veure els avis, en llur bella cuina de volta de pedra blanca, on els burgesos de l'indret, els senyors Devillo, Doumas, Ravous, el cadet Riviero, acostumaven d'anar a parlar del govern, passejant-se damunt les lloses, entre l'alguera i la llar.

El senyor Doumas, que havia estat jutge i dimittí l'any 1830, es complia, sobretot, a donar consells, com aquest, per exemple, que la seva veuassa repetia cada diumenge a les naves joves que bressaven llurs bordegassos:

—Als petits no se'ls pot donar ganivet, clau ni llubre: perquè amb un ganivet es poden tallar; amb una clau la poden perdre i, un llubre, esparcar-lo.

El senyor Doumas no hi anava sol: amb la seva pomposa muller i amb llurs onze o dotze fills omplia el saló, el bell saló dels avantpassats, tot tapissat de tela pintada de Marsella, representant ocells i paneres de flors, i alla, per mosses, l'educació de la seva col·la, feia, no sense orgull, declamar de vers en vers, de paraula en paraula, una mica a l'un, una mica a l'altre, la narració de "Thérèse":

A peine nous sortions des portes de Trègne... Il était sur son char... Les gardes affligés... affligés...

Intéressant son silence autour de lui
Lui riant...

De seguida, deia a la meua mare: —I al vostre Delaïdo, no li ensenyem de recitar res?

—Sí, contestava ingenuament la meua mare: sap la cantalla de Joan del Porc.

—Apa, bonic, digues el Joan del Porc, em cridava tothom.

I, aleshores, amb el cap baix, balbucava tímidament:

—Qui s'és mort? — Joan del Porc.
—Qui el plora? — El rei moro.
—Qui se'n riu? — La perdut. — Qui el canta? — La calandria. — Qui li toca a mort? — El cul de la pella. — Qui en porta dol? — El cul del perol.

EL VELL ESTEVE

Cal que parli una mica, ara, del vell Esteve, el meu avi matern. Era, com el meu pare, senyor de lloc, d'una bona casa com ell, i de bona sang: amb la diferència que si pel costat dels Mistral eren treballadors, estalviadors, arrebegadors de béns sense iguals en tot el país, pel costat de la meua mare eren desprecupats, no estaven mai a punt de treballar, deixaven que l'aigua corrés i menjaven tot quant tenien. L'avi Esteve (al Cel sia) era un veritable Roger Bonaparte.

"ELS SENYORS"

La meua primera infantesa, doncs, transcorregué en el Mas, en companyia dels llauradors, dels pastors i dels dellicers, i quan, de vegades, passava pel Mas algun senyor de ciutat, d'aquells que pretenen no parlar sinó francès, jo, tot i allat i aduec humiliat de veure com els meus pares esdevien de cop i volta compliments envers ell, com si fos més que ells, els preguntava:

—A què és degut que aquell home no parli com nosaltres?

—Doncs bé — feia jo, aleshores,

MIRÈIA

FRAGMENT DEL CANT DOTZÈ

Lou país d'is aranges. — Lis Santas remontan au paradís. — Lou paire emé la maire arriban. — Lis Santines montan Mirèia a la capella-z-auta, ounte i'a lis relicles. — La glèisa dis Santas Marias. — Lis suplicacions. — La playa camarguena. — Vincèn arriba e sa dolor desbouda. — Lou cantica dis Santines. — Darriera vision de Mirèia: vèi lis Santas Marias emplanadas dins la mar. — Darrieras paraulas e luminosa mort de la chatuna. — Lis complanchas, la desesperança.

MIRÈIA

CANT DOUGEN

Un país dis aranges à l'ora
Que lo jour de Diéu s'esvapora,
E que lis pescadó, qu'an calat si jambin,
Tiran si barca à la calanca;
E que, leissant partir la branca,
Sus la cabessa vo sus l'anca
Li chata en s'ajutant cargon si pleu gurbín;

Di ribo ounte l'Argens varaia,
Di planas, di colets, di draias,
S'enaussa peralin un long-Cor de canson.
Mai belament de la cabruna,
Cant d'amor, èr de cantabruna,
Pau-à-pau d'ins lis colas brunas
S'esperdon, e vèu l'ombra emé la languisson

Di Marias que s'envolavan
Ansin lis paraulas calavan,
Calavan pau-à-pau, de niva en niva d'or:
Semblava un resson de cantica,
Semblava una luencha musica.
Qu'en dessus de la glèisa antica
S'enauva emé l'aura. Ela, sèmbra que dor,

E que pantaia ageinouada,
E qu'una estranja soleiada,
Encorona son front de novèlli bèutà
Mai, dins lis erme e lis joncadas,
Si vièi parènt tant l'an cercada,
Qu'à la perfin l'an destocada;
E dre, sota lou porje, alucion espantà.

Frenon pamens d'aiga signada,
Mandon au front sa man bagnada.
Sus lou bard que respond e la fema e lou vièi
Dedins s'avançan... Espaurida
Coume quand subran una trida
Vèi li cassaire; Mon Diéu, crida,
Paire e maire, ounte anàs? — E de vèire quau vèi,

Mirèia tomba aquí. Sa maire,
Em'un visage lagremaire,
le cour, e dins si bras l'aganta, e ie disíe:
Qu'as, que ton front es caud que brula?
Non, es pa'n s'onge que m'embula,
Es ela qu'à mi pèd barrula,
Es ela, es non enfant... E plorava e risíe.

amb un petit aire feroçe, — jo no
vull ésser «senyor».

També havia notat que quan tenien visites, com per exemple la del Marqués de Barbantano (un dels nostres veïns de terres), el meu pare, que, habitualment, quan parlava de la meua mare, davant els servents, l'anomenava «la mestressa», aleshores, en cerimònia, la denominava *ma moult*.

El bell marqués i la marquésa, que s'esquien ésser germana del general de Gallifet, cada cop que venien em portaven ametlles i altres llepolles; però jo, així que els veia baixar del cotxe, com un salvatge que era, corria a amagar-me al farriatger... I la pobra Delaïdo vingia cridar:

—Frederic!

Però, endebades, esperava de sentir les rodes del cotxe com se n'emportaven el marqués, mentre la meua mare clamava, allà baix, a la porta de la masia:

«El senyor de Barbantano i la senyora de Barbantano que venien a veure'l, aquest inscribible, i ell s'a-maga!»

I en compte de confits, quan sortia de seguida, temeros, del meu cau, plam!, trobava la meua surra.

CAP D'ANY

Per Cap d'Any (tancarem amb aquest altre record), una multitud d'infants, de vells, de dones i de noies, venien al matí a saludar-nos d'aquesta manera:

«Bon dia! us desitgem a tots la bona anyada, mestressa, amo, acompanyada de tants com el bon Déu voldrà.»

—Vaja, nosaltres us la desitgem bona — responien el meu pare i la meua mare — i donaven a cadascú, bonament, en forma d'estrenes, un parell de pans llargs i de coques rodaxones.

Per tradició, a casa nostra, com en d'altres, aquests «distribuien

així, en el meu any, dues fornades de pa als pobres del poble.

«Cent anys que visqui,
cent anys couré,
cent anys als pobres donaré.»

Aquesta fórmula, cada nit, revenia en l'oració que el meu pare deia abans d'anar-se'n a dormir. I per això, en les seves exequies, els pobres, amb raó, pogueren dir, en planyell:

—Que l'acompanyin al cel tants d'àngels com pans ens donà. Amen.

—

El Comitè Català del Centenari de Mistral

Francesc Mateu, Puig i Cadafalch, Pompeu Fabra, Santiago Rossinyol, Apolles Mestres, Enric Morera, Victor Català, Lluís Millet, doctor Joan Soler i Pla, Joaquin Cabot, Amadeu Vives, Pere Coromines, Lluís Nicolau d'Oliver, Carles Rahola, Maria Antonia Salvat, Joan Ruiz Porta, Joan Maria Guasch, Agustí Calvet, Joan Esterich, Josep Carbonell, Alexandre Bulart, Carles Grandó, Josep Maria de Sagarra, mossèn Llorenç Ribet, Eduard López Chavarrí, Joan Bergós, Josep Maria Junoy, Alfons Maseras, Lloia Anglada, M. Alcántara, Joan Oller i Rabassa, Josep Maria López Picó, J. V. Foix, Tomàs Garcés, Joan Chabàs i els senyors directores de LA VEU DE CATALUNYA, de «La Publicitat», d'«El Matí», i de «La Nau».

La Veu de Catalunya

AQUEST NUMERO DE «LA VEU DE CATALUNYA» HA ESTAT PASSAT PER LA CENSURA DEL GOVERN CIVIL

ANY NOU

Ben poques vegades hem entrat a un any nou amb una expectació tan universal i tan justificada com la d'avui. I és que ben poques vegades han coincidit tan exactament com enguany les dates del relatiu convencionalisme cronològic, que afita la successió inestroncable dels temps, i els perdes evolucius que assenyalen les transicions reals entre les distintes etapes de la Història.

L'any 1929 ha estat fecund en episodis gràvids d'esdevenidor. La primera Conferència de La Haia n'ha preparat la segona, que es reunirà dintre pocs dies. El viatge de MacDonald als Estats Units i Canadà fou el pròleg de la Conferència per al Desarmament naval que dintre poques setmanes iniciarà els seus debats a Londres. Les reunions dels organismes internacionals de Ginebra elaboren lentament les bases del dret nou. Les col·laboracions econòmiques preludeixen arreu les enteses polítiques. Un sentit viu de solidaritat reneix entre els homes i els pobles.

A l'Egipte i a l'Índia, de civilitzacions mil·lenàries, les gentes es redrecen i somien les més nobles reivindicacions, mentre la Gran Bretanya els contempla amb generosa serenitat, tota amara d'un sentit profund de la seva missió i de la seva responsabilitat històriques. L'Egipte elegix lliurement els seus representants i a l'Índia es reuneixen, sense cap obstacle d'ordre legal, els mandatariats dels seus partits i de les seves races, per a discutir els afers públics i acordar les actituds a prendre en el temps a venir.

Hi ha, arreu, com un pressentiment en la imminència de la plenitud. Els vents porten la flaire dels temps nous. I en aquesta expectació universal no hi ha cap delsa falsa messianista, sinó la consciència clara dels deures cívics a complir. Tots els homes conscients saben l'esforç que exigeix la complexitat dels problemes nous. Ningú no ignora els perills de la situació ni la magnitud de les dificultats a vèncer. Però tothom sap que ni aquells perills són inevitables ni aquestes dificultats són invencibles.

Una experiència repetida i notòria ha palesat que els homes i els pobles han pogut superar sempre els més imprevistos obstacles amb intel·ligència i bona voluntat. Cal no malversar els esforços donant batalles inútils. Cal no entestar-se a evitar les coses que són inevitables. Cal servir sempre la serenitat necessària per a no concedir mai a les dificultats naturals una importància més gran de la que realment tenen i per a no imaginar-se entrebancs que no existeixen o abans que efectivament existeixin.

A casa nostra entrem a l'any nou sota el signe evocador del setè centenari de la conquesta de Mallorca. Hi ha en l'ambient un greu sentit de confiança i de solidaritat. No és encara un optimisme, però és ja l'atmosfera on pot ésser reprès l'optimisme. Tothom sent la responsabilitat de l'hora que s'atansa. No entrem a l'any 1930 amb un cor lleuger, però hi entrem amb pas decidit.

LA VEU DE CATALUNYA entra en el seu XXXII any com a diari, en el seu XL any com a periòdic. Quaranta anys són molt en la vida d'un home. No són res, o gairebé res, en la vida d'un poble. Són bastant en la vida d'una fulla periòdica.

Per a nosaltres, com hem dit altres vegades, any nou no significa vida nova, sinó vida vella: és a dir, continuïtat en l'esforç, insistència en la tasca, fidelitat a la idea. Esforç, tasca, idea, que, en ésser una cosa viva, es renova cada hora, cada dia, cada any.

JOAQUIM PELICENA

Louis Kossuth i les minories ètniques

A. M. evoca al «Journal de Genève» alguns antecedents del problema de les minories.

Durant el curs de les negociacions entre Giuseppe Mazzini i Louis Kossuth per arribar a emprendre una acció comuna, el patriota hongarès hagué de redactar una ampla «Exposició dels principis de la futura organització política d'Hongria». Datat a Kútcsaba, el 25 d'abril de l'any 1851, aquest document encara és interessant avui dia. El conté una temptativa per resoldre, pràcticament, sobre bases democràtiques, el problema de les minories ètniques. Com que la qüestió és d'actualitat, serà interessant de conèixer, en aquest aspecte, el pensament d'un home d'Estat que creia poder-lo aplicar, ben aviat, al seu propi país.

Els principis fonamentals de la seva constitució són comuns a totes les constitucions democràtiques de l'època: sobirania del poble manifestada pel sufragi universal; llibertat individual garantida; administració de tres graus: municipal, provincial, Estat. Pel que fa referència a l'organització, hi ha una particularitat molt remarcable: pel damunt de les dues Càmbreres que exercen el poder legislatiu, hi ha un tribunal de Justícia, encarregat de controlar la constitucionalitat de les noves lleis. Sense la sanció de l'alt tribunal, les lleis no poden ésser promulgades.

En dintre el quadre d'aquests principis que Kossuth cerca la solució al problema de les minories.

Kossuth fa la distinció de dos casos: el d'una minoria nacional, que viu compacta en una regió geogràficament delimitada, i la de districtes o regions on individus de nacionalitat distinta viuen plegats.

En el primer cas, la solució és ben simple: autonomia completa o bé independència, segons la voluntat de la minoria poblada. «De manera, escriu, que els croates i els eslovens, canats dels llacs mil·lenaris que els uneixen a Hongria, volen ésser independents que ho siguin, i que Déu els beneeixi. Una vegada independents tots plegats, si es volen confederar amb nosaltres, per garantir la nostra independència mútua, estem disposats a confederar-nos. Que no ho volen? Està bé, cadascú a casa seva, i serem bons veïns».

A tot això ell només hi posa tres

condicions: 1.ª, que Flume—on els habitants són italians—pugui decidir si vol ésser una ciutat lliure o quedar-se amb Hongria; 2.ª, que Croàcia i Eslovàquia adoptin el sistema de la llibertat de comerç, per tal de permetre a Hongria d'arribar a la mar; 3.ª, que la fortalesa de Peterwardein resti d'Hongria.

Com que el segon cas és més complicat, Kossuth cerca la solució en un joc combinat de tres principis: la llibertat d'associació, el sufragi universal i l'autonomia administrativa dels municipis i les províncies. De la mateixa manera que els homes de la mateixa religió tenen el dret de reunir-se en una organització (l'Església) i de conduir-la segons els seus principis, els homes de la mateixa nacionalitat tenen el dret d'organitzar-se en una associació nacional pel desenvolupament i la garantia de la seva nacionalitat, que cadascú adopti l'organització que més li plagi, un cap a la seva manera i els serbis en diran Vojvode, els valacs, Hospodar—que uneixen a aquesta organització l'administració de la seva Església, de les seves escoles i de totes les altres institucions d'interès a l'ensenyament i a l'interès moral com en el diem nacionalitat. L'organització nacional no té res a veure amb l'Estat, i l'Estat no té res a veure amb la nació.

Tot això per la protecció dels interessos superiors de la minoria nacional. Però aquesta, en l'exposició de Kossuth, té la possibilitat d'afirmar-se oficialment d'una manera positiva. I això, d'antuvi, en el municipi.

«El municipi—diu en principi Kossuth—és lliure i independent en l'administració dels interessos municipals... En conseqüència, cada municipi escull—ell mateix—la llengua amb la qual vol ésser administrat. El municipi adreça els seus reports, la correspondència, les seves peticions, a les províncies, al govern, al poder legislatiu, en l'idioma que haurà escollit per a l'administració municipal, i obrirà les respostes de la província, o bé del govern, per mediació d'un municipi de la mateixa llengua. Aleshores, exclama triomfament Kossuth, aconseguirà la «nacionalitat política» en el municipi.

Amb tot, Kossuth s'adona que la barreja de nacionalitats no es pro-

BREVIARI CRÍTIC

Zacarias Ylera: «Del Parnaso català». (Poesies traduïdes).

L'esforç positiu de comprensió amb què d'alguns temps ençà, un estil selecte d'homes de lleteres castellanes esguarden la nostra literatura, va fent, grat sia a Déu, la seva via. De les terres vallsolanes ara ens arriba una bella manifestació de la simpatia intel·lectual que mou aquesta minoria selecta de les lleteres castellanes a parar l'oida a les vibracions més pures de l'ànima catalana i a obrir el cor a un sentiment de fraternitat professional, prelude d'una altra fraternitat més ampla i comprensiva. Precidit d'una clàssica dedicatòria de la Diputació de Valladolid a les seves germanes de Catalunya, aquest llibre de traduccions de poesies catalanes marca un grau ben intens d'aquest esforç de comprensió. El traductor, Zacarias Ylera, ens dona qualsevol més que traduccions; són més aviat interpretacions, algunes d'elles molt subtils, de l'esperit de cada un dels poemes traduïts, en la qual el traductor arriba a una penetració de l'original poques vegades assolida en altres versions castellanes. Zacarias Ylera ens dona una selecció de traduccions de poemes de Verdaguer, Morera i Galícia; Maragall, Iglésies, Guasch, Boix i Mates, Josep Carner, Miquel de Palol, López-Picó, Puig i Ferrer, Massó i Ventós, Ambrosi Carrion i Josep Maria de Sagarra. Com pot veure el lector, la llista dels poemes traduïts és incompleta; manquen noms de poemes eminents de les promocions passades i presents. No en farem, però, retrat al distingit traductor castellà, el qual, sense dubte, no ha volgut publicar el seu llibre amb altres d'antologia, ans solament com un pur assaig. Les traduccions de cada poeta van precedides d'unes breus consideracions, ja publicades, del nostre eminent crític Alexandre Pina. Sols el pròleg del llibre i els judicis crítics referents a Verdaguer, Morera i Galícia i Josep Maria López-Picó, són originals del traductor d'elles, el més lúcid és, indubtablement, el dedicat a López-Picó. Hom remarca en el traductor una particular simpatia i preferència pel gran líric de «Poesmes del Port». Aquest també és el que figura amb el més gran nombre de poesies traduïdes en el llibre. Això sols indica el grau de penetració al qual ha arribat la simpatia de l'autor envers la moderna poesia catalana. López-Picó és, efectivament, un dels nostres poemes «d'alta», i això no obstant, Zacarias Ylera ha fet veritables meravelles en algunes de les traduccions de les seves poesies. Remanencem també la justícia d'alguns dels judicis que dedica al nostre gran líric. En el nostre exemplar hem subratllat aquestes paraules: «tens una visió peculiaríssima de la vida, una visió, apreciada en elles lo que són en si, no lo exterior, sino lo interno, lo que no ven los ojos de la mayoría de las gentes y aun los de muchos poetas». Com a traductor, Zacarias Ylera ha fet veritables meravelles en algunes de les traduccions de la seva poesia. Remanencem també la justícia d'alguns dels judicis que dedica al nostre gran líric. En el nostre exemplar hem subratllat aquestes paraules: «tens una visió peculiaríssima de la vida, una visió, apreciada en elles lo que són en si, no lo exterior, sino lo interno, lo que no ven los ojos de la mayoría de las gentes y aun los de muchos poetas».

Però, de moment, els sans dubtes, en lloc d'esquivar-los, augmentem, en tot això perquè la primera cosa que va saber és que la Borsa de Barcelona, en un mes, havia pagat set milions de pessetes, o posar més i tot. Com era possible que amb una pèrdua tan considerable res no hagués trontollat i tothom fes cara de pasquet?

«Hi havia dos camins per trobar la solució: l'un, el suposar que a Barcelona hi ha prou diners per planar cara a tothom; l'altre, que existia una organització admirable. Quin dels dos era el veritable camí? No sabem massa de pressa, i ho sabem tot d'una.

Una mica d'història. L'Associació del Mercat Lliure de Valors.

Segons documents que el reporter té a la vista, l'any 1914 la Direcció de la Borsa barcelonina era llavors encomanada a la Junta Directiva del Casino Mercantil.

Cal dir que ja en aquells temps existia a Barcelona un Col·legi de Corredors Reials de Comerç, que tenien a gran honor dir-se successors d'aquells famosos corredors a cau d'orella, que foren una de les institucions més respectades de l'Estat d'or del comerç català.

Però esclatà la guerra europea i es produí una violència comotió a tots els centres bursatils. Totes les borses del món travessaren grans dificultats.

Lavors, a Espanya, es produí allò que hom anomena la «matança», o sigui la fixació d'un canvi anormal, a base del qual fou considerat que podien liquidar-se amb rapidesa les operacions pendents.

Acabat el període de confusió, calgué pensar en la necessitat de construir els fonaments sobre els quals havia de sostenir-se la futura normalitat de la Borsa de Barcelona.

El Govern obrí una informació; i quan tothom esperava una cosa nova, almenys una cosa en consonància amb les aspiracions d'ací, va sortir a la «Gaceta» el decret creant a Barcelona una Borsa oficial.

L'acollida que tingué a Barcelona la nova Borsa no fou massa commoda. Basta dir que el mateix dia i a la mateixa hora eren inaugurades les operacions a la Borsa lliure.

Dualitat

Des d'aquell moment hi ha hagut, a Barcelona, una lluita que si bé no ha transcendit als Rambles, no per això té menys importància. Ens referim a la lluita entre el Col·legi Oficial d'Agents de Canvi i Borsa i l'Associació del Mercat Lliure de Valors.

Però la nostra referència acabarà aquí. Totes les lluites, baldament siguin portades amb la màxima correcció, resulten perilloses; i molt més per qui ha d'estar situat al marge.

De totes maneres, no ens podem estar de dir que tota la documentació examinada i les consultes que hem fet ens han portat al convenciment que l'existència del Mercat Lliure no suposa un entrebanc per ningú i, sobretot, que respon a un dinamisme característic posat en front d'un estatism característic també.

Una institució veritablement democràtica

Quan un hom entra per primera vegada al Casino Mercantil—el Bor-sí, aquell edifici de la plaça de la Verònica, d'un marcat aire jocos, com moltes de les edificacions del segle anterior—té la sensació que alí dintre o bé tothom fa el que vol, o bé no mana ningú, que són dues expressions d'una mateixa fórmula.

Però així que havem començat les investigacions, ens adonem que a l'Associació del Mercat Lliure de Valors mana tothom, perquè hi ha algú que mana: la llei o sigui els Estatsuts.

REPORTATGES D'ACTUALITAT

El Mercat Lliure de Valors de Barcelona

Els avantatges de la previsió

En ésser—ara ja fa uns quants dies—la terrible desfeita bursatíl de Nova York, el reporter va sentir dir que totes les Borses del món trontollaven, que hi havia un gran esvament i que el joc desagradable de passar de ric a pobre era cosa d'un instant.

El reporter aquestes coses les escolava amb molt d'interès, amb una mica d'esgarriñia i una altra mica de recança. Li hauria plagut tant al Déu mateix—correr el risc de perdre una fortuna.

Però al mateix temps, el reporter sentia veus autoritzades que asseguraven la completa estabilitat de la Borsa barcelonina. Aquelles veus no negaven les angústies existents. Donaven entendre amb prou claredat que en el mercat bursatíl de casa nostra hi regnava un fort temporal, però que el naufragi era lluny, si no impossible.

I després, vingus—passades les hores de traspall—el moment que tothom proclamava allò que Barcelona havia resistit fermament el vendaval desencadenat a l'altra banda de l'Atlàntic.

Lavors el reporter—profà en matèries bursatils—tot era preguntant-se quina havia estat la causa d'aquella resistència que sorprenia propis i estranys.

El lector dirà—amb tota la raó—que la resposta a una pregunta d'aquesta mena és fàcil de trobar. Per això basta anar a l'encontre d'un amable expert. Això és el que ha fet el reporter; i ha tingut ocasió de posar-se en contacte amb persones que saben recórrer a ulls clars els intrincats camins de les operacions bursatils.

Però, de moment, els sans dubtes, en lloc d'esquivar-los, augmentem, en tot això perquè la primera cosa que va saber és que la Borsa de Barcelona, en un mes, havia pagat set milions de pessetes, o posar més i tot. Com era possible que amb una pèrdua tan considerable res no hagués trontollat i tothom fes cara de pasquet?

«Hi havia dos camins per trobar la solució: l'un, el suposar que a Barcelona hi ha prou diners per planar cara a tothom; l'altre, que existia una organització admirable. Quin dels dos era el veritable camí? No sabem massa de pressa, i ho sabem tot d'una.

Una mica d'història. L'Associació del Mercat Lliure de Valors.

Segons documents que el reporter té a la vista, l'any 1914 la Direcció de la Borsa barcelonina era llavors encomanada a la Junta Directiva del Casino Mercantil.

Cal dir que ja en aquells temps existia a Barcelona un Col·legi de Corredors Reials de Comerç, que tenien a gran honor dir-se successors d'aquells famosos corredors a cau d'orella, que foren una de les institucions més respectades de l'Estat d'or del comerç català.

Però esclatà la guerra europea i es produí una violència comotió a tots els centres bursatils. Totes les borses del món travessaren grans dificultats.

Lavors, a Espanya, es produí allò que hom anomena la «matança», o sigui la fixació d'un canvi anormal, a base del qual fou considerat que podien liquidar-se amb rapidesa les operacions pendents.

Acabat el període de confusió, calgué pensar en la necessitat de construir els fonaments sobre els quals havia de sostenir-se la futura normalitat de la Borsa de Barcelona.

El Govern obrí una informació; i quan tothom esperava una cosa nova, almenys una cosa en consonància amb les aspiracions d'ací, va sortir a la «Gaceta» el decret creant a Barcelona una Borsa oficial.

L'acollida que tingué a Barcelona la nova Borsa no fou massa commoda. Basta dir que el mateix dia i a la mateixa hora eren inaugurades les operacions a la Borsa lliure.

Dualitat

Des d'aquell moment hi ha hagut, a Barcelona, una lluita que si bé no ha transcendit als Rambles, no per això té menys importància. Ens referim a la lluita entre el Col·legi Oficial d'Agents de Canvi i Borsa i l'Associació del Mercat Lliure de Valors.

Però la nostra referència acabarà aquí. Totes les lluites, baldament siguin portades amb la màxima correcció, resulten perilloses; i molt més per qui ha d'estar situat al marge.

De totes maneres, no ens podem estar de dir que tota la documentació examinada i les consultes que hem fet ens han portat al convenciment que l'existència del Mercat Lliure no suposa un entrebanc per ningú i, sobretot, que respon a un dinamisme característic posat en front d'un estatism característic també.

Una institució veritablement democràtica

Quan un hom entra per primera vegada al Casino Mercantil—el Bor-sí, aquell edifici de la plaça de la Verònica, d'un marcat aire jocos, com moltes de les edificacions del segle anterior—té la sensació que alí dintre o bé tothom fa el que vol, o bé no mana ningú, que són dues expressions d'una mateixa fórmula.

Però així que havem començat les investigacions, ens adonem que a l'Associació del Mercat Lliure de Valors mana tothom, perquè hi ha algú que mana: la llei o sigui els Estatsuts.

En altres paraules: l'Associació del Mercat Lliure de Valors proua—per mitjà que els partidaris de la llibertat sense tot ni so estimarien draconianes—que un individu, arrosgat pel càlcul erroni, per un vistó fals, per l'exigència d'un client o per la pròpia ambició, no minvi els interessos dels altres i no arriquis, d'una manera irreparable, els propis interessos.

Mides preventives

Segurament que en la nostra humil condició de profanes en matèria bursatíl—i consti que ho lamentem, i no pas per la humilitat proclamem—ens oblidarem d'alguns detalls interessants en referir-nos a les mesures preventives que regelen l'Associació del Mercat Lliure de Valors i que asseguren a cada soci, per a ell i per als altres, l'estricta compliment dels compromisos contraets.

Començem per remarcar que tots els socis del Mercat Lliure, pel sol fet de ser-ho, es comprometen a respondre, amb tots llurs bens presents i futurs, dels deutes que puguin contraure en l'exercici de llurs drets, en el si de l'entitat, i això per al desgrat cas de fallida.

L'objecte a fer és que hom pot declarar-se en fallida en un moment que no pot pagar res per respondre. Perfectament. Però com que la disposició anterior és dictada per als casos extrems, i allò que l'Associació desitja i procura, és no haver d'arribar als extrems, hi ha el sistema de tancament diari i el de garanties.

Cal confessar que la primera vegada que a un hom li parlen de «tancament» i de «garanties», a poc a poc les persones i els objectes emprenen un moviment de rotació bastant alarmador. Però si existeix la bona voluntat, de seguida són al capdell de la nebulosa i llavors us adoneu que la complicació venia, precisament, de la senzillesa.

Tancament i garanties

Suposem, amabilíssim lector, que heu adquirit, a terme—puix que en la compra al comptat ja no hi ha qüestió—dos cèntols XX cotitzats el dia de compra al 150 per cent i vuit cèntols més XX cotitzats al 200 per cent (tot això són xifres arbitràries per arribar a un total de considerable).

Suposem que ha transcorregut un mes de la data de la compra ençà, que els títols adquirits han baixat respectuament, 20 i 30 cèntols (seguint amb les xifres arbitràries). Llavors ens trobarem de cop i volta, amb la pèrdua total de 140.000 pessetes.

I suposem, finalment, que no esperem—reals en les oscil·lacions que els títols poden sofrir en un mes—una pèrdua semblant i que no esstem en disposició de cobrir-nos. Què passarà? Ni cal dir-ho.

Es canvi amb el tancament diari, o sigui amb el sistema de regular el canvi cada dia, a les cinc de la tarda el soci sap l'alta o baixa que han fet els seus valors. Llavors, en cas de no poder resistir, es despenja immediatament dels títols perllous. D'aquesta manera—per dir-ho amb termes vulgars—ningú no es pot trobar amb l'alguia al coll o més atant del cap.

Ara passem a l'article de garanties.

Quan un soci del Mercat Lliure de Valors inicia una operació, immediatament ha de depositar una garantia, en valors o en efectiu. Aquesta garantia és més o menys creixuda i sempre està en relació amb el valor dels títols amb els quals el soci opera. Les garanties dipositades també són examinades cada dia, i si per cas la quantia de l'operació s'incrementa, el dia 3, un augment en relació a la que s'entia el dia 2, el soci ve obligat a fer un augment de garanties tot d'una. D'aquesta manera el soci ni contra la seva voluntat es pot trobar en descobert.

D'altra banda, a l'Associació del Mercat Lliure de Valors existeix un Consell Superior. Aquest Consell, i en representació seva el President, cada mes rep un plec lacrat, on hi ha contingudes les relacions de les posicions a terme que cada soci porta a l'Associació. Consisteix en aquestes posicions resulten excessives i desproporcionades amb els seus mitjans, exigeix que el soci constitueixi, en el terme de tres dies, una garantia supletòria màxima del 5 per cent en metllic o en valors i obliga el mateix soci, en cas de no poder satisfer la garantia exigida, a liquidar immediatament les seves posicions fins a la xifra que el Consell considera oportú.

Un afoisme popular

Amh les dades que reportem, hom ha d'arribar a la conclusió que tot el secret de l'èxit de l'Associació del Mercat Lliure de Valors, tota la fortalesa a resistir els temporals, consisteix a aplicar als afers de Borsa aquell afoisme que diu «no val a estimar més el braç que la màrrega». Per trobar una cosa més ben fonamentada que un gratacels, volen estudiar la constitució del nostre Mercat Lliure.

Fet i fet, encara duren els dies del Consolat de Mar.

J. NAVARRO COSTABELLA

Apat d'homenatge a Joan Puig i Ferrer

Immediatament després d'haver estat concedit el «Premi Joan Crexells» a Joan Puig i Ferrer, per la seva novel·la «El cercle màgic», hom parlà de patentitzar en un homenatge públic la simpatia i l'admira-ció que per la seva persona i

RESUM DEL VIATGE A LLEVANT

Realitats i apariències als Balcans

Lligat amb el problema de la mentalitat balcànica, mentalitat complexa, amb apariències que corresponen rarament a la realitat, fina, subtil, amb aspectes de murrieria que arriben a desconcertar, hi ha el problema de la vida política. Aquesta vida, de portes enfora, sembla la dels països occidentals normals. Aquesta semblança, però, no correspon a la veritat. Hi ha Parlaments, partits polítics, eleccions, sufragi universal. Cal, però, no confondre el simulacre amb la vida real. Si tota forma de dret públic correspon, gairebé exactament, amb estats socials determinats — i quina és, si no aquesta, la lligó principal que es desprèn del darrer estudi del senyor Cambó sobre les dictadures? — convé ajustar el significat de les paraules amb les coses que volen representar. En els Estats de la península balcànica, les denominacions dels partits polítics — denominacions inflades per l'optimisme a la francesa que fins i tot a París és extravagantment desplaçat — no corresponen a l'estat social. Ara bé: com que l'observació occidental accepta aquest bàsic contrasentit — que és un veritable engany — cal reaccionar contra aquesta falsedat.

A Turquia, la despòtica dictadura de Mustafà Kemal recolza sobre l'únic partit possible en aquell país — partit que s'anomena, per fer-se perdonar, el partit republicà del poble. A Grècia el partit més reaccionari és el monàrquic, el qual s'anomena Partit Popular. A Iugoslàvia, la màscara política de la classe militar i xovinista de Belgrad és el Partit Radical serbi. A Romania, el partit de la corrupció i de la violència és el partit liberal. A Bulgària, el terror blanc fou dirigit pel cap del partit democràtic (el professor Tsanoff). El lector observarà fàcilment que als Balcans la falsa venerabilitat, l'honorabilitat corrompuda s'amaga sota el vel rosat del vocabulari esquerrà. Això no passa pas solament als Balcans: passa una mica a tot arreu, i és obvi que no pot deixar de passar. Tot vocabulari d'ordre màgic — donat que l'home és sempre igual — conté la part de la mentida i de l'engany. Només la realitat, amb la seva limitació inescamotejable, és higiènica, noble i té qualitat. A Occident, per altra part, aquestes apariències externes han trobat sempre una ressonància cordial en les denominacions semblants. Només en la premsa més independent i més seriosa, en els raríssims diaris d'Europa que segueixen la política internacional amb una plena responsabilitat, es pot trobar, dia per dia, un esforç per a no caure en els parany balcànics. El diari més destacat en aquesta obra és el «Manchester Guardian». És un honor molt important.

Contrària a la continuació d'aquesta tendència de falsificació, la dels partits agraris ha fet un gran camí aquests últims anys. Els homes que han creat aquests moviments nacionals, han partit de la idea que, previ a tot optimisme polític, cal, primer, assegurar un cert nivell a la realitat social. Han tingut tots ells una preocupació visible pels problemes d'ordre econòmic i per l'ordenació de la riquesa nacional. Aquesta preocupació ha comportat com a primer avantatge la supressió d'una gran part de verbositat, de desordre i d'enervament popular. Ha comportat també un començament de gust per les coses orgàniques, lligades, integrades en un tot més general. No existeix pas encara als Balcans l'horror a la insolidaritat que caracteritza la vida del nord d'Europa; però el glag del desordre social està trèncat. Aquests partits han fet entrades triomfals a la península, però han tingut esdeveniments diversos. A Romania, el partit pagès ha esdevingut la primera columna de l'Estat: en el seu clos s'hi ha aplegat tot allò que a Romania té un valor real, des del famós escriptor Panait-Istrati al president del Consell, el doctor Maniu. A Bulgària la sort del partit agrari ha estat vinculada a la personalitat de Stambulski, personalitat fantàstica, acabada tràgicament — la qual, però, no ha pas estat prou fatalment negativa per a ofegar un moviment que en el país té una presència real i un esdevenidor considerable. A Iugoslàvia, el partit agrari quedà vinculat en la persona de Raditx. Havent desaparegut el «leaders» croata, d'una tan gran força temperamental, — i tenint als Balcans els personalismes la força que tenen — sembla perillar un moment l'esdevenidor d'aquest partit. En realitat, però, tot allò que la dictadura té a Iugoslàvia de més positiu, està pres i inspirat en els principis del partit pagès croata.

Aquesta evolució que s'observa als Balcans, evolució que va d'una política d'apariències sense consistència a una política de realitats, és veritablement notable. És l'element positiu que calia recollir per contrastar-lo amb els elements negatius que hem exposat.

JOSEP PLA

DIVERSES

El trànsit de l'any vell a l'any nou ha estat, com sempre, alegre i dolç.

Que de la mateixa manera, alegre i dolçament, s'esdevingué el trànsit de la dictadura, a la normalitat!

La taronja és un fruit cada dia més estimat a Europa.

Una curiosa estadística holandesa de La Haia, declara que els holandesos són, a Europa, els més grans consumidors de taronges. Durant l'any darrer s'han menjat 65 milions de quilos de taronges. Corresponen 51 taronges per habitant.

Després dels holandesos, vénen els habitants d'Espanya, als quals corresponen 43 taronges per habitant; i després, els anglesos, amb 41 taronges.

L'estadística no parla de les taronges que mengen els francesos, els alemanys, els italians...

Ni fa constar que el nostre país, cada home i cada dona casats són una mitja taronja.

Hi haurà un temps que a la redacció d'un diari barceloní van entrar, en qualitat de redactors i successivament, diversos literats i aprenents de literat; però cap periodista és aprenent de periodista. I com que per a treballar en un diari va bé que el periodista sigui literat, i malament si el literat no té vocació de periodista, s'esdevingué el següent cas:

Debutava de redactor un literat i l'avisaren al telèfon: conferències de la regió.

La situació actual

Consideracions de Primo de Rivera en finir l'any

Madrid, 31. — «La Nación» publica, en acabar l'any, unes extenses consideracions del general Primo de Rivera sobre «El presente y el porvenir político de España», i diu:

«Los más exaltados defensores del derecho político y de la ortodoxia constitucional son en este momento los representantes de las organizaciones que dieron al traste con las máximas jurídicas, que vivieron robustas al ellos no las hubieran descredito».

El país no pide otra cosa que lo que ahora tiene: orden, trabajo, justicia y libertad.

Es imposible el volver a las prácticas antiguas, a aquel caciquismo, al diario crimen social. Todo eso hay que torpedearlo. Esas compuestas deben estar para siempre cerradas.

Vengan los hombres del pasado en buena hora, con noble intención y sincera contrición.

Pero la política es siempre paradójica. Las clases aristocráticas, porque entienden algo merced a los propósitos de la Dictadura los privilegios que les otorgan determinados puestos en el Senado, se distancian de la Dictadura y más aún de su futuro programa. Las clases conservadoras se niegan a sumarse a la Dictadura porque se han aferrado al artilugio de la Constitución del 76. Las clases que más envidia mantienen con la Iglesia, porque, a pesar de las palabras y de los hechos constantes de la Dictadura, en relación y acatamiento a ella, no llegan tal vez al punto máximo que incluyen en su ideario, tampoco asisten a la Dictadura ni aplauden sus propósitos. La clase patronal porque la Dictadura no le interesa para que al obrero no le falten leyes de previsión o justicia social. Los funcionarios porque se les exige más puntualidad y trabajo.

La Prensa por causas que a todos bien se alcanzan; y otros sectores más por razones tan determinables como las apuntadas, no apoyan con calor la Dictadura y se suman, inconscientemente, a los que dicen que ya es vieja.

Error de todos, que Dios quiera evitar que paguen caro, si por los mismos caminos u otros semejantes que condujeron a la charca volviéramos a ella! Lo que nada podría evitar la recidiva del paludismo, daría fin a la vida de la Patria, si pronto otro hombre más joven que yo y que llegara a tiempo, no desahogaba la España, y tras él, como el 13 de septiembre, no se movilizase todo lo que siempre es de esperar que se conserve bueno y sano: los instrumentos armados, la juventud, las mujeres y el pueblo, que no quieren conocer de argües ni dontronismos políticos, porque un sano instinto les acompaña y no sienten egoísmos.

Uno de los argumentos más impresionantes y repetidos contra las Dictaduras que, naturalmente, llevan en sí restricciones a la prensa, al milito y al órgano fiscalizador, es el que asegura lo cierto, es el de que la falta de crítica y medios de que nada pueden determinar el declinamiento de la pura administrativa y favorecer los abusos e inmoralidades.

Cierto sería ello si la Dictadura, a quien movió con más fuerza impulsiva el de moralizar la Administración pública y hacer inflexible y austera la justicia, no se cuidara por sí misma de recluir en lo que publican los periódicos, que no es mucho, y en las mismas gacetas que se les censura, que también son pocas, los hilos de todo desatadero y, además, no excitara la acción pública, preservándola de contratiempos, a que formulara directamente sus propias quejas y aún recogiera y amparara las ajenas. Esto sería valvula bastante si esta acción ciudadana se ejerciera más, mejor documentada y más virilmente, si bien es verdad que torpezas o indiscreciones de los secretarías en los telegramas de su funcionamiento, dejan al descubierto alguna vez a los denunciantes, circunstancia que sirvió a hombres tiznes, de los que más abominan de la tiranía de las dictaduras, para perseguir con saña a los pobres y colocarlos en una tan mala postura, que no ha vuelto a repetirse.

Yo creo haber agrupado en los tres cuadros de millón de aliados a la Unión Patriótica un conjunto de ciudadanos que me comprenden y ayudan fielmente.

Digo ahora, y diré en las veces, que quita cubierto con nuestro matto, método de policía en nuestras filas procede de otro modo, hace más daño y es más merecedor de anatema que el más enconado enemigo.

He querido hacer de la Unión Patriótica un núcleo ciudadano capaz de contener con su actuación cívica los embates de la impiedad, del desenfreno, de la inmoralidad, de la audacia, de la extravagancia.

La Dictadura al terminar el año y estar en el séptimo de su actuación, se mantiene firme, prestigiosa, por su fuerza moral, por su decidido apoyo en el pueblo, principalmente porque es honrada, pues estoy seguro que nadie, pese a la calumnia y a la difamación cubierta y clandestina, cree que yo y mis colaboradores nos hayamos lucrado o permitido a sabiendas que otros lo hicieran en ningún negocio público, ni mis hijos perciben un solo céntimo de empresa, ni del Estado, salvo el militar, que cobra su pagueta en el destino como del aeródromo de Villa Cisneros, ni yo heya adquirido, ni posea una sola acción en ningún negocio, ni otros embustes que han circulado para impresionar a mentecatos y a perveros.

Desee toda suerte de venturas a todos los ciudadanos que me asisten con su apoyo, el Rey con su confianza y Dios, que también me asiste, con su misericordia infinita.

Animació a Madrid

Madrid, 31. — Des de les primeres hores de la nit hi ha hagut gran animació pels carrers.

Molts establiments romanen oberts, a la Plaça del Sol, la gent s'atura

devant el Ministeri de la Governació esperant veure caure la bola.

Nombrosos grups d'individus, amb banderes i d'altres instruments sonors, fan un soroll exorbitant i criden tot donant visques a l'Any Nou.

Es pot dir que tot Madrid és al carrer.

«La Nación» parla del pla sotmès a D. Alfons pel Marqués d'Estella

Madrid, 31. — Per la seva part «La Nación», escriu el següent:

«Apenas conocidas las manifestaciones del Jefe del Gobierno, los comarcalistas que suelen ser los acostumbrados a las prácticas de la política vieja empezaron a hacer cálculas y a difundir las más descabelladas suposiciones, sobre inmediatos cambios y novedades próximas.

Estas gentes son cada día más tonteras, más vacuas o más ruines. No parece, sino que el Presidente no hubiera anunciado su propósito de someter en plazo brevísimo a S. M. el Rey el plan del Gobierno para ir preparando a la institución de la normalidad y que ahora los cole de nuevas cosa tan prevista.

Gracias a que el país toma a beneficio de inventario todas esas invenciones y bulos y sabe con plena seguridad que la Dictadura no dejará ni ahora ni después a ninguna situación catódica.

Claro que no conocemos el plan sometido a la consideración del monarca, pero estamos seguros de que en él están tomadas todas las previsiones y señalados todos los prudentes plazos que son indispensables para esa institución de normalidad, sin dejar resiquio alguno para que se filtren por él las pasiones y prácticas que tanto daño hicieron al país.

Al terminar el año, ya lo dice en su artículo el general Primo de Rivera, la Dictadura está firme y robusta y se produce consciente de sus deberes y responsabilidades. De modo que los alborzados de tertulias y coros pueden acrecentar su alborzo esta noche que se presta a ello comiendo las uvas y viendo caer la bola de la Puerta del Sol, que es la única bola admisible en la noche vieja.

El cambio vendrá cuando tenga que venir, pero antes ha de flover y la paz a todos.

«La Epoca» parla del moment polític

Madrid, 31. — En el seu article de fons «La Epoca» i sota el títol «El momento político y las clases conservadoras», diu:

«Ante los anuncios lanzados por el que el próximo año no dirigirá el marqués de Estella en la prensa de los destinos de España, comienzan ya las izquierdas a exponer sus deseos de cambios ultraradicales, y como a medida que se acerca el plazo, que se acerca al día de que la substitución sobrevenga, será más decidida la agitación, creemos que las clases y elementos conservadores se hallan en el caso de actuar también en la esfera ideológica que les compete.

España no quiere saltos, ni desea tampoco remplazamientos anodinos de la Dictadura que puedan barrer las pasiones.

España quiere un estado de legalidad preexistente y reglamentada. Quiere un orden público, sólido, servido por un ideal, sin ensobbia.

Quiere continuar su vida sin acrobaticismos, pero sin paradas. Quiere a sus Instituciones fundamentales, Monarquía, Religión, Propiedad, Ejército; y todo esto sólo se puede tener con una situación conservadora de que hablamos.

Al, pero las clases y elementos conservadores tienen deberes que cumplir.

El general Primo de Rivera pone fin a su gestión y lo anuncia.

«Es que las gentes de orden pueden cruzarse de brazos y encogerse de hombros. Creemos que no; y creemos que hay bastantes personalidades directas con prestigio y competencia de ese orden constructor y constructiva a que aludimos, que tienen las coincidencias fundamentales precisas para dar al país y al rey la sensación de que la salida de la Dictadura es un proceso evolutivo firmemente conducido, que tiene como meta la normalidad constitucional al servicio del derecho de todos; pero no de las pasiones o es tridencias de nadie.

Fuera de este camino, los elementos conservadores tendrían mucho que lamentar, y prevenir es siempre mejor que corregir.

Els ministres, reservats

Madrid, 31. — Davant els anuncis d'aquests dies de si el Consell presidit pel Rei tindrà avui molta importància, diversos periodistes han intentat obtenir dels ministres una ampliació de la reunió al Palau.

Tots els Consellers, sens dubte obert a una consigna, s'han mostrat reservadíssims.

Malgrat això, s'insisteix que la importància del Consell ha estat transcendental.

L'exposició feta pel marqués d'Estella al Rei ha estat àmplia i detallada. L'ha escoltada atentament el monarca, el qual, demana determinats aclariments.

Tots els ministres exposaren la seva absoluta identificació amb les paraules del marqués d'Estella, i les decisions quedaren exposades pel general Primo de Rivera en mans del rei, res de cert no podrà saber-se.

El que han fet els ministres

Madrid, 31. — A primeres hores de la tarda el ministre de Finances, senyor Calvo Sotelo, estigué al seu despatx del Ministeri ultimant assumptes de Secretaria i diversos expedients que requereixen urgent solució.

Els altres ministres han dedicat la tarda i la nit a la família.

El ministre del Treball, que es proposava marxar avui a Barcelona, ha suspès el seu viatge per una dies.

Tot això ha fet que l'expectació política sigui gran.

La tarda de Primo de Rivera

Madrid, 31. — El general Primo de Rivera ha estat aquesta tarda al Ministeri de l'Exèrcit i ha despatxat amb els ministres de Foment i d'Economia Nacional, amb el Secretari general d'Afers Exteriors, amb el Director d'Economia Nacional i Copisari Regi de la Banca Privada.

Ha rebut també el President de l'Arrendatària de Eptolis, senyor Domínguez.

El Cap del Govern sopà a l'Hotel Palace.

El viatge de D. Alfons a Barcelona

Madrid, 31. — Un dia d'aquests el Rei passarà part del matí i tota la tarda en una finca d'El Escorial, per tal d'assistir a una cacera organitzada al seu honor.

Després de Reis marxarà a Moratilla. Allí ha d'assistir a la cacera de costum. El seu sojorn a Moratilla durarà uns quants dies, el Govern d'Alfons marxarà seguidament, per tal de traslladar-se amb la Reina a Barcelona.

En aquesta ciutat els sobirans presidiran la clausura de l'Exposició en el seu caràcter internacional i assistirà probablement als primers actes del certamen en la seva segona fase, o sigui com a Exposició Nacional.

De tornada a Madrid hi haurà dues noves absències del monarca, però les dues seran per pocs dies i dedicades, exclusivament a la cacera.

Nota oficial sobre Espanya i la Conferència Naval

Madrid, 31. — Ha estat facilitada la següent nota oficial:

«No es exige que, com s'ha suposat per alguns periodistes, el Govern espanyol hagi sol·licitat esser invitats a la Conferència de Londres, sobre el desarmament naval.

El Govern de S. M., perseverant en la seva constant orientació pacifista i amb l'esperança que les conversacions que diverses potències celebren a Londres per a tractar de posar-se d'acord sobre alguns aspectes del dit problema tinguin l'èxit més feliç, s'ha mantingut a l'expectativa, desitjant de què pugui facilitar la tasca de la Societat de Nacions, en els organismes de la qual el Govern de S. M., degudament representat, tindrà ocasió d'intervenir activament per a contribuir en el que d'ell depengui a la consecució del fi proposat, ient cura, com és natural, que quedin salvats els legítims interessos de la nostra Patria.

Ara bé: en el mateix moment que per informacions de què es feia reserba la premsa hi hagué lloc de creure possible i encara probable el plantejament de la qüestió mediterrània, el Govern de S. M., sense apartar-se de l'actitud de reserva respecte al problema del desarmament assignat fins aleshores com a únic objecte de la Conferència de Londres, es considera obligat a comunicar als de França, Anglaterra i Itàlia, pàlcos tan directament interessats com Espanya, que esperava que si el problema d'aquesta mar es plantejava per elles, directa o indirectament, no ho farien sense comptar des del primer moment i en primer pla amb el concurs del Govern espanyol.

Consti, doncs, que ni Espanya ha realitzat cap gestió per a assistir a la Conferència de Londres a les discussions sobre el desarme naval, ni ha suscitat ni pretén que es susciiti la qüestió de l'armament naval, ni no que s'ha limitat a afirmar amb tota precisió la seva actitud per al cas que per altres potències igualment interessades en l'assumpte, fos aquest plantejat.

Aquesta gestió correspon a la política de sinceritat, lleialtat i claredat que guia Espanya amb respecte als altres països, als quals l'única felicitat, una cordial amistat.

L'Extremadura no podrà dur el President al Marroc

Madrid, 31. — Possiblement el president del Consell no podrà utilitzar el creuer «Extremadura» en el seu viatge al Marroc, ja que aquest vaixell s'haurà de fer servir per a les proves d'un dia que demana un vaixell de dues mil tones.

El Comte de Los Andes a Ginebra

Madrid, 31. — Sembla que en representació d'Espanya, assistirà a la Conferència Internacional de Ginebra el ministre d'Economia Nacional, senyor Comte de Los Andes.

Hidros per a l'Exèrcit

Cádiz, 31. — Als tallers de l'Aeronàutica de Los Puñales s'empenen la construcció de tres hidroplans destinats a l'Exèrcit.

Les proves es faran a la base de la Mar Xica, i els nous aparells formaran part de la dotació del creuer «Bis de Lezo», el qual ha començat ja a proveir-se de combustible, ja que és gairebé segur que se'n servirà el marqués d'Estella per fer el seu proper viatge al Marroc.

El president embarcarà a Algèrtas cap a Ceuta.

Turistes a Andalusia

Cádiz, 31. — Han arribat de Gibraltar i Casablanca nombrosos turistes, que van a visitar Sevilla i altres capitals d'Andalusia.

Protecció a societats

Madrid, 31. — El Comte de Los Andes portà ant passat al Consell una modificació de la llei de protecció a les indústries, en virtut de la qual podrien reduir-se a la meitat les exempcions fiscals que fins ara es concedien a les companyies i societats protegides.

Primes a la construcció de la Marina mercant

Madrid, 31. — En el nou pressupost figurarà una consignació de nou milions de pessetes destinada a reformar les primes a les construccions de Marina mercant, però com sigui que una quantitat igual figurarà com a imposts en el pressupost d'Ingressos, aquesta xifra no alterarà el volum total pressupostari.

Signatura de Marina

Creació de l'Estatut de protecció a la Marina mercant.

Aprovació amb caràcter provisional del Reglament del Cos de Practicants de l'Armada.

Concessió de la Gran Creu del Merit Naval amb distintiu blanc al príncep Ferran Humbert de Savoia, príncep d'Udine i contraalmirall de l'Armada italiana.

Signatura de Foment

R. D. amb l'aprovació del Reglament del Consell d'Energia.

R. D. declarant registrable l'espai de la província de Lleida de l'indret anomenat Malagarriga, comprès dintre la concessió «Salinas Victoria», la qual formava part de la zona reservada per R. D. de concessió de 1914. La concessió d'aquest espai cal demanaria d'acord amb les lleis i Reglaments de mines potestatives.

Organització del Congrés d'Estudis bascos

Sant Sebastià, 31. — En la reunió trimestral de la Societat d'Estudis Bascos es tracta de l'organització del proper Congrés sobre temes d'interès popular que tindrà lloc a Vergara i dels cursos d'història que se celebraran a Sant Sebastià.

També es tracta de diverses beques concedides per la Diputació de l'Ajuntament i de l'homenatge al senyor Artur Camión, acte que consistirà en la inauguració de la biblioteca de la Societat, amb un bust de bronze d'aquest senyor, obra de l'escultor navarrès senyor Otxa.

Aquest homenatge coincidirà amb l'obertura dels cursos d'història pel juny vinent, en la qual el president de la Societat, senyor Elorza, pronunciarà un discurs.

També s'acorda redactar un questionari sobre l'estat de la població rural de tot el país basc i estudiar les bases per a la creació d'una Societat d'Amics del Caserio.

Notícies de la Península Andalusia

Sevilla, 31. — El doctor Franceschi, protagonista del succés desordenat a bord del yacht «Mary», ha arribat avui i ha manifestat que romandrà en aquesta capital uns quinze dies, per tal de visitar l'Exposició.

Després farà un viatge a Madrid i Barcelona.

Ha confirmat que tornarà a Puerto Rico a bord d'un transatlàntic, ja que la gairebé enllestida la venda del yacht.

L'Exposició Internacional de Barcelona

Sopar dels Artistes Reunints de Barcelona

Disabte passat, els «Artistes Reunints de Barcelona» es reuniren en íntim sopar al «grill-room» de l'Hotel Ritz, per celebrar l'èxit assolit amb el Pavelló basit per ells al recinte de l'Exposició Internacional de Barcelona.

En destapar-se el champagne, el president de l'Agrupació, senyor Jaume Marco, féu ús de la paraula per participar als comensals haver rebut del Secretari de l'Exposició un comunicat que transcrivim literalment: «El Jurado internacional de Reconpensas de esta Exposición ha acordado adjudicar a esa respetable Casa, Gran Premio, por los artísticos presentados en el Certamen. Opuntamente...» etc. La lectura del comunicat de referència, revelador fidel de la incomprensió més absoluta, per part dels mandatari d'aquell digníssim Jurat Internacional, fou rebuda amb rialles generals. El senyor Jaume Marco va manifestar que la satisfacció dels Artistes Reunints estava completament al marge de tota incomprensió, ja que es considerava, tots, suficientment reconpensats: en primer lloc, per l'honor rebut del públic més selecte, nacional i estranger, que ha visitat el Certamen, i en segon lloc, pel fet d'haver demostrat que els «Artistes Reunints de Barcelona» no han assistit a l'Exposició en mires de caràcter industrial, sinó per presentar dins l'Exposició el més fidel reflex de l'acta actual de les arts decoratives al nostre país; i al·lò, a costa de sacrificis que queden al marge de les reconpensas i de les incomprensions.

Les paraules del senyor Jaume Marco foren rebudes amb forts aplaudiments.

L'acte acabà a mitja nit.

L'Exposició a la Casa de la Premsa

Es troben definitivament acabats, a la Casa de la Premsa, els preparatius per a la instal·lació de l'Exposició de Premsa local que ha inaugurat-se el dia 31.

Alguns periodistes han començat ja a instal·lar les seves respectives aportacions.

Des de demà, dia 2, les restants rubricacions locals, així diàries com periòdiques, que s'han adherit a l'esmentada manifestació, procediran a la instal·lació del material a ella destinat.

La instal·lació haurà d'ésser totalment acabada per tot el pròxim divendres, dia tres.

La Tuna Valenciana

La Tuna estudiantil valenciana, que es troba actualment a la nostra ciutat per a visitar l'Exposició, donarà, els dies 2 i 4 de l'actual, al Saló d'Espectacles del Palau de Proyecciones, uns dels seus concerts, en el qual interpretarà les peces més selectes del seu original repertori.

Els concerts començaran a dos quarts de sis, en punt, de la tarda.

La crisi dels diamantistes

ELS D'AMSTERDAM TREDALLARAN TRES DIES A LA SETMANA

Amsterdam, 31. — Per decisió dels sindicats, els obrers diamantistes no treballaran sinó tres dies a la setmana, fins al proper mes de febrer.

— Fabra.

La Conferència naval

CONFERENCIA DE GRANDI AMB L'AMBAIXADOR D'ESpanya

Roma, 31. — El senyor Grandi, ha rebut l'ambaixador d'Espanya, i hom creu que a l'entrevista s'ha tractat de l'eventual actitud d'Espanya respecte la proposició francesa sobre el desarmament naval i de la possibilitat de la conclusió d'un pacte respecte la Mediterrània, del qual no pot ésser excloua Espanya, tota vegada que els seus interessos marítims es troben d'una falsa especial afectats per aquesta mar. — Fabra.

El conflicte russo-xinès

EL TEXT DEL MEMORANDUM BRITANIC

Londres, 31. — S'ha fet públic el Memorandum britànic tramès a Xina el dia 20 de desembre, el qual consistia en una advertència contra els atacs als drets legals dels súbdits britànics, però expressa també que Anglaterra està disposada a consentir que en data de demà, o sigui la data per a l'abolició gradual de l'extraterritorialitat, sigui considerada com la data a partir de la qual haurà començat, en principi, l'esmentada abolició.

S'afegix a la nota, que el Govern anglès estaria també disposat a entaular negociacions per tal de decidir el mètode d'abolició gradual i progressiva.

La resposta xinesa del 21 d'aquest mes expressava la profunda apreciació que aquell Govern feia de l'esperit liberal i simpàtic de l'esmentada nota anglesa. — Fabra.

La conquesta de l'aire

REGERQUES PER A TROBAR LIER

Oslo, 31. — Es un document trobat a una cabina, a bord del balneari «Kosmos» l'avador Lier, que ha desaparegut, declara que tenia el propòsit d'efectuar un vol cap a la Il·la Balcay.

Aquesta notícia ha ocasionat sorpresa, car hom suposava que Lier solia tractar de realitzar vols d'obervació de poca durada.

Dos baleners estan realitzant investigacions als voltants de Balleyn, però les tripulacions han dit que és impossible aprofitar-se de la illa, car aquesta es troba completament coberta de glaç. — Fabra.

Notícies de la Península Andalusia

Sevilla, 31. — El doctor Franceschi, protagonista del succés desordenat a bord del yacht «Mary», ha arribat avui i ha manifestat que romandrà en aquesta capital uns quinze dies, per tal de visitar l'Exposició.

Després farà un viatge a Madrid i Barcelona.

Ha confirmat que tornarà a Puerto Rico a bord d'un transatlàntic, ja que la gairebé enllestida la venda del yacht.

— Fabra.

Notícies de l'Estranger

La Conferència naval

CONFERENCIA DE GRANDI AMB L'AMBAIXADOR D'ESpanya

Roma, 31. — El senyor Grandi, ha rebut l'ambaixador d'Espanya, i hom creu que a l'entrevista s'ha tractat de l'eventual actitud d'Espanya respecte la proposició francesa sobre el desarmament naval i de la possibilitat de la conclusió d'un pacte respecte la Mediterrània, del qual no pot ésser excloua Espanya, tota vegada que els seus interessos marítims es troben d'una falsa especial afectats per aquesta mar. — Fabra.

El conflicte russo-xinès

EL TEXT DEL MEMORANDUM BRITANIC

Londres, 31. — S'ha fet públic el Memorandum britànic tramès a Xina el dia 20 de desembre, el qual consistia en una advertència contra els atacs als drets legals dels súbdits britànics, però expressa també que Anglaterra està disposada a consentir que en data de demà, o sigui la data per a l'abolició gradual de l'extraterritorialitat, sigui considerada com la data a partir de la qual haurà començat, en principi, l'esmentada abolició.

S'afegix a la nota, que el Govern anglès estaria també disposat a entaular negociacions per tal de decidir el mètode d'abolició gradual i progressiva.

La resposta xinesa del 21 d'aquest mes expressava la profunda apreciació que aquell Govern feia de l'esperit liberal i simpàtic de l'esmentada nota anglesa. — Fabra.

La Conferència de La Haia

REUNIO DE LA DELEGACIO FRANCESA

París, 31. — El President del Consell, senyor Tardieu, ha reunit aquesta tarda al Ministeri de l'Interior els membres de la Delegació Francesa que ha de prendre part als treballs de la Conferència de La Haia.

Han assistit a la dita reunió, ultra els ministres, els delegats i els experts.

A la reunió s'han examinat les conclusions del Comitè d'experts de la tesorceria que es reu a París la setmana darrera, estudiant detalladament els reports emesos pels diferents sub-comitès.

S'han concertat també, a l'esmentada reunió, els punts que han de discutir-se a La Haia, ja sigui entre les principals potències o bé amb les potències d'interès limitat o amb Alemanya.

A la reunió ha estat ultimada finalment, el programa que ha de dur a cap la Delegació a La Haia, i s'ha distribuït ja tasca entre els diferents experts. — Fabra.

La conquesta de l'aire

REGERQUES PER A TROBAR LIER

La T. S. F.

Dijous 2 de gener

EL MES INTERESSANT

19:45: Concert de banda. (Londres-Daventry.)
20:00: «Els Puritans» de Bellini. (Roma.)

BARCELONA. — Radio Barcelona (349). 17:00: Campanades horàries de la Catedral. Servei meteorològic. Comunicat meteorològic radiotelegràfic per a les línies aèries. 18:00: Tancament del Borsí del matí. Música. 17:30: Música. 18:00: Cotitzacions dels mercats internacionals i canvi de valors. Tancament de Borsa. 18:30: Música. 19:00: Música. 19:30: Música. 20:00: Música. 20:30: Música. 21:00: Música. 21:30: Música. 22:00: Música. 22:30: Música. 23:00: Música. 23:30: Música. 24:00: Música.

Cotitzacions de monedes i valors. Tancament del Borsí de la tarda. 19:00: Orquestra. 19:15: Emissió a càrrec de Raquelita. 21:45: Recital d'algunes poesies de Ventura Riu. Aguilera, per l'actor Rosa Coto, precedida d'una semblança literària del poeta, per Miquel Nieto. 22:00: Notícies de premsa. 22:30: Música «da camera». 23:30: Orquestra.

Radio Catalana. 19:00: Cotitzacions del Borsí de la tarda. Música. Notícies de premsa.

FRANCA. — París. Radio-Paris (174). 19:30: Concert simfònic. 19:30:

Borsa. 19:45: Concert simfònic. 19:45: Informacions. 19:50: Borsa. 19:50: Discos. 20:00: «El misantrop», de Molière. 21:15: Concert. Notícies. — Torre Eiffel (1.583). 17:45: Informacions. Resultats carteres. Hora exacta. Política estrangera. Novetats de l'escena. Situació política. Últimes notícies. 19:00: Meteorologia. Concert. — Tolosa (380). 17:00: Concert. 18:00: Música de ball. 18:15: Curs d'història. 18:30: Música de ball. 19:00: Concert d'acordió. 19:30: Música de ball. 20:15: Selecció d'opères. 22:15: Notícies.

GRAN BREITANYA. — Londres (356.3). 17:00: Música. 17:30: Senyals horàries. 18:00: Discos. 18:00: Recital de cant. 18:30: Recital d'orgue. 18:45: Recital de cant. 19:45: Concert de banda. 20:00: Música de ball. — Doverbury (Esperimental) (479.2). 15:00: Concert simfònic. 16:00: Recital d'orgue. 17:30: Recital d'orgue. 18:00: Música de ball per l'orquestra B. C. 20:00: Orquestra. 22:15: Orquestra.

BELGICA. — Brusselles (511.9).

17:00: Música de ball. 17:30: Període parlat. 20:15: Concert.

SUISSA. — Berna (406). 17:15: Discos. 18:00: Música popular. 18:30: Senyals horàries. 19:30: Felicitació d'Any Nou. 19:40: Cabaret. 20:30: Música lleugera. 21:15: Orquestra del Kursaal. — Zurich (459.4). 22:10: Baillables.

ITALIA. — Roma (441.1). 16:30: Senyals horàries. 16:35: Concert d'orquestra. 17:00: Període parlat. 20:00: Els puritans: òpera de Bellini. — Milà (Vigentina) (500.8). 16:00: Concert pel quintet. 16:30: Notícies de premsa. 17:00: Senyals horàries. 17:30: Novetats literàries. 19:30: Una comèdia. 20:15: Concert. 20:40: Música de ball. — Torí (272.2). 16:00: Concert pel quintet. 16:30: Notícies. 18:15: Concert. 19:30: Senyals horàries. 19:35: Concert. 20:30: Notícies.

GERMANIA. — Hamburg (1372). 21:30: Retransmissió d'emissores estrangeres. 22:00: Concert del Restaurant Ostermann. — Leipzig (250). 17:20: Senyals horàries. 18:30: Música lleugera. 19:30: Programa de

Breslau: Concert simfònic. Notícies. — Langenberg (473). 6:00 a 7:00: Concert. 9:15: Discos. 11:00: Música mecànica. 16:30: Concert d'obres de Walter Niemann. 19:00: Música de ball des del cabaret Tabaris. Notícies. — Koenigsbrommerhausen (1.635). 13:30: 15:30: Concert de Berlín. — Munic (383). 18:30: Concert de música espanyola. 19:40: Concert simfònic. — Estugard (368). 18:30: Selecció d'opèretes. 19:00: Transmissió del concert d'obres d'Hug Kaun que se celebrà a la Gran Sala de Concert de Frankfurt. 20:30: Programa de Frankfurt. Música de ball.

TXECOESLOVAQUIA. — Praga (800). Senyals horàries. 19:05: Transmissió, des del Teatre Nacional, del concert musical popular de Bratislava. 21:00: Música popular.

NORUEGA. — Oslo (493). 17:00: Notícies. 19:00: Senyals horàries. 19:05: «El fabricant de drames», comèdia amb il·lustracions musicals d'Olliphant Down. 20:00: Recital de cant.

El veredict del concurs d'obres musicals de Radio Barcelona és com segueix:
Primer premi. — Núm. 3. 500 pessetes. Lema: «Triptíc». Segon premi. — Núm. 2. 300 pessetes. Lema: «En la roca». Tercer premi. — Núm. 6. 200 pessetes. Lema: «Cançons». D'acord amb la base cinquena d'aquest concurs, els autors premiats han de transmetre els seus primers compassos de l'obra premiada per acreditar la seva autoria. Segons la base sisena, els treballs no premiats podran ésser retirats per l'autor mitjançant el rebut que els fou lliurat a la presentació de les obres, ultra identificar l'obra personalitat amb una nota dels seus primers compassos de l'obra. Les obres que no hagin estat retirades fins al 31 del corrent, seran destruïdes. Una vegada feta la identificació dels autors premiats, es publicaran els noms. Les obres premiades seran donades a conèixer per l'orquestra de Radio Barcelona en un concert.

Obres de
D. Agnès Armengol
publicades dins la
Biblioteca Sabadellenca
Sabadellenques i altres poesies
REDEMCIÓ
ELS DIES CLARS
ROSARI ANTIC
Pòrtic i estudis de Joan Costa i
Déu, Joan Sallars, Josep Llo-
nard, Mossèn Anton Navarro, An-
ton Busquets i Punset i Margarida
Costa i Ruiz
De venda a les principals llibreries

GUIA BARCELONINA DE LA VEU DE CATALUNYA

ACADEMIES

Acadèmia Pràctica. Fontanella, 4.

ACADEMIES DE DIBUIX I PINTURA

Baixas, Pl. 1, primer

ACID PER ACUMULADORS

Romades per Padua - Provença, 1 - T. 32.878

ADVOCATS

Andrew i Barber (S.). P. Gràcia, 41.

Armisen (Joan) P. de Gràcia, 93.

Barberà (Miquel). Aragó, 273, primer.

Bertrán, Bassols, Dalmau. Claris 21.

Bulat i Rialp (Al.). Balmes, 10.

Carulla i Martí (S.). R. S. Pere, 44, pl.

Cervera (Gandolf). Trafalgar, 5, pl. 2.

Danés Casabosch (A.). Trafalgar, 25.

Degollada (J.). Trafalgar, 19, 1er, 2.

Delgar (R.). Petit Mercantils. Afers, amb l'estranger. Bailén, 11. T. 52890.

Duran i Ventosa (J.). Duran i Bas, 1.

Garriga i Masó (J.). Mallorca, 314, 2.

Ginesta i Pons (J. M.). Trafalgar, 8, 1.

Guai Montardit (J.). Mallorca, 323, pl.

Jaumandreu (A.). Diputació, 272, ent.

Jover i Nunell (L.). Diputació, 292, pl.

Llambias (N.). Trafalgar, 19, 1er, 1.

Llisteria (Josep). Gràvia, 8, 1.

Mathou (Josep). Ample, núm. 20, 1.

Maynés i Gaspar (E.). València, 286, 1.

Miralbalt (Joan). Balmes, 18, pral.

Nogués (Pau M.). P. de Gràcia, 80, 2.

Oller i Rabassa (J.). Trafalgar, 54, 1.

Pi i Suñer (J. M.). València, 329, pl.

Puig de la Bellacasa (L.). Claris, 96.

Rahola i Molinas (P.). Trafalgar, 12, 1.

Riba (Jaume de) Portaferrissa, 25, 1.

Sagarra (F. de). Pl. Catalunya, 17.

Sansalva (Antoni). Llíria, 74, 1.

Trias de Bes (J. M.). C. de Cent, 391.

Valles i Pujals (Joan). Cortis, 630, pl.

Vila Vidal (E.). Auxias March, 5, pl.

AGENCIES DE VIATGES

Viatges Marsans. Rambla Canaletes, 2.

Viatges Hispania. Rambla Estudis, 11.

ARTICLES D'ESCRITORI

CASA MIQUEL HORTA - Avinyó, 7

ARTICLES D'ESPORT

GRANDI. - Motores, cycles, esports. - Balmes, 82

ARTICLES DE PELL

Casa Toms Pérez. Elisabets, 2 i 4.

(Junta al Bonsucós). T. 17312. Immens assortit en borses i carteres per a senyors i senyores. Articles per col·legial.

ASSEGURANCES

BALITCA. Inc. Mar. Acc. Cortis, 631

Es demanen agents per a Catalunya

Cantàbria. Incendis. R. Catalunya, 66

El Norte. Inc. Acc. Rda. S. Pere, 34

Es demanen agents per a Catalunya.

El porvenir de los hijos. Interessa als pares de família. Fontanella, 9.

LA ESTRELLA. Comp. Espanyola. Inc.

Comp. Espanyola. Inc. Espanyola. Inc.

La Providencia. Pelayo, 7. Tel. 19833

The Legal. Incendis. P. Gràcia, 73

Winterthur. Accidents. P. de Gràcia 4

BANC I BANQUERS

Banca Marsans, S. A. R. Canaletes, 2

ORZAS I GORINA. Pl. Boqueria, 6

Banc Hipotecari d'Espanya. Plaça de Catalunya, núm. 9.

BARBERIES

PARIS. Marca de sillons americans

Exposició: Ramaleras, 10

BILLARS

BILLARS SOLER. Viladomat, núm. 122

CADENES ARTICULADES

Casanelles i Cortadellas. Casanova, 50. Tel. 34.067

CAIXES I ARQUES

Tot cor, dos de 150 Ptes. Mallorca, 125

CALÇATS

RAPID «AGO» - Joaquim Pou, 4

Ràpids Fornés. Comte del Asalto, 97

Rapid «Rama» - Ramaleras, 3

CENTRES D'ESPECIFICS

CASA SEGALA. R. Flors, 14. T. 12.384

CENTRAL D'ESPECIFICS, Pelayo, 16

Farmacia Ma.ó Arumi. R. Canaletes, 1

CERAMICA

LA PERLA MALLORQUINA. P. Gràcia, 68

Clarís, n.º 48

CISTELLERIES

Herveu P. Casaferrera. Argenters, 14-18

CONFECCIONS

Casa Tuduri. Especialitat per a nens. Peritxol, 17

El Modelo. Maria Miquel. Hospital, 116

Fixar-se, hi ha 2 tendes mateixes núm.

CONFITERIES

Bons Paniflets. Vives. Sans, 74

LA PERLA MALLORQUINA. P. Gràcia, 68

Clarís, n.º 48

COPIES I CIRCULARS

RONCO. Via Layetana, 51

Telèfon n.º 16489

COTILLAIRES

Cotilles novetats. Esters, 12. Tel. 18805

DENTISTES

Clinica Dental. Santa Coloma

CONSULTA DE FRANO

Dentades des de 100 ptes.

Dent o qualsevol or 25 ptes. des de 25

Extraccions sense dolor des de 4

No equivocar-vos de número

9 - RAMBLA CANALETES - 9

ELECTRICITAT

C. ROSELL. Calàbria, 95. T. 30.632

P. Sabatini. (Tras Palau, 1. T. 19241)

Instal·lacions, llum, força, calefacció.

ESCULTURA I ARQUITECT.

Delfi Verdaguor. Roger de Flor, 200

ESCULTURES RELIGIOSES

GOMARA. R. Catalunya, 71. T. 71.972

Imatges, Altars, Oratòria, Via-Crucis

ESPECIFICS

SARNA. Es cura en 12 minuts amb SULFURET CATALAN

FABRICA DE CABLES D'ACER

Rupert Anglada. Carrer Ample, 13

FARMACIES

VILARDELL. Cortis, xamfrà Claris.

FOTOGRAVATS

Badal i Camaró. París, 201. T. 74.071

FOTOGRAVATS N. COLL. SALLIET

Arxar, 7. Tel. 18.664

FOTOGRAVATS T. PI TOMAS

Villarroel, 7. Tel. 33.367

GOMA I CAUTXU

AL

Cautxú Català

trobareu

les

millors joguines

per a

CAP D'ANY

i REIS

Corris Catalanes, 615

Suñerzal:

Passeig de Gràcia, 127

FULLES D'AFAITAR

AVESTA. gran qualitat. Llibreteria, 9

FUSTERIES

Remolat. P. Blasco Garay, 2. T. 24466

FUSTES

Fili M. Castellví. Ribas, 1. T. 54.997

GRANGES

Granja Bertran. Princesa, 38. T. 11746

Granja de la Mercè. Ampla 15. T. 10515

GRANJA DEL PAS. - Aragó, 273

GRAVADORS

ROCA. Rbla. Sta. Mònica, 11. Tel. 19227

HERBOLARIS

HERBOLARI MODEL. - Tallers, 33

HOTELS

Hotel Barcelona. Casanova, 172. Tel. 73050 - 73055 - 73059

Pensió Baltrán. Carme, 61, principal.

Pensió Guasch. Avinyó, 37, pral.

Pensió «Las Delicias» P. Nacional, 33

LLIBRERIES

«Renaixement», Cortis, 453. Tif. 30067

L'ESCON - PETITXOL. 2

Gran assortit en llibres catalans

LLIBRES D'ART. Banya Naus, 5

Telèfon 20.542

LLIBRES D'OCCASIO

Balaguer. Compra-venda. Palla, 13 i 15

Compro tota mena llibres. Aribau, 17

MAGATZEM DE FERROS

P. de Miquel Mateu. - Angels, 3, 5 i 7

MAQUINARIA

P. de Miquel Mateu. Angels, 3, 5 i 7

MAQUINES DE COSIR

PRISTER i ROSSMANN de Berlín. les més solides. Muntaner, 1. Tel. 30.924

METGES

Dr. Carrasco Formiguera. Provença, 326

Coloma X. - Villarroel, 3, de 4 a 6

Lluís Riba Rius. Malalties dels

ossos. - Layetana, 51. De tres a cinc.

MOBLES

El Navarro. Taller i magatzem fundat en 1892. Balmes, 70. T. 71.654

Mobles per a oficines. V. Layetana 65

Mobles Esportats. Aragó, 256

(P. de Gràcia)

MOBLES ECONOMICS. Banya Naus 19

G. HOMAR CANUA. 4

Telèfon 15349

L'Economia del Moble. 3, Ronda

Universitat, 3

DARRERES INFORMACIONS

Servei Meteorològic de Catalunya

Situació general atmosfèrica d'Europa a les set hores del dia primer de gener de 1930:

Les Illes Britàniques es troben sota la influència d'una nova perturbació atmosfèrica amb pluges generals i abundants, vents forts del Sud i Sud-oest i mar amb trànsol.

Entre Alger i Tunis hi ha un secundari que avança envers Tunis, i produeix mal temps a Oran, Alger i Mar Tirrena.

Les altes pressions estan centrades al Cantàbric amb bon temps en tota la Península.

A tota l'Europa Central abunden les boires i es registren petites pluges a Alsàcia.

Estat del temps a Catalunya a les vuit hores:

A la conca de Tremp, Urgell i pla de Bages, el cel és cobert amb boira. Per la resta del país regna bon temps amb cel lleument nebulós i vents del Nord i Nord-est, que al Pallars, Empordà i riberes de l'Ebre són un xic forts.

Durant la nit passada ha plogut lleument a la costa de Barcelona.

La mínima d'avui ha estat de 7 graus sota zero al llac d'Estang.

Les eleccions presidencials de Brasil

ELS CANDIDATS A LA PRESIDÈNCIA I A LA SOTS-PRESIDÈNCIA

Londres, 1. — Diuen de Rio Janeiro que el partit «Alliança Liberal» ha nomenat el doctor Vargas i el senyor Pessoa com a candidats a la presidència i sots-presidència de la República del Brasil. Avui el doctor Vargas ha de pronunciar el seu primer discurs de la campanya electoral, que es a punt de iniciar-se. — Fabra.

La catàstrofe a un cinema de Paisley

SEIXANTA NOU HOMS MORTS I TRENTA SET DE FERITS

Londres, 1. — El desastre ocorregut ahir a un cinema de Paisley, prop de Glasgow, que ha causat la mort a 69 nens d'ambdós sexes, ha estat el més tràgic de la història de la indústria cinematogràfica a Anglaterra.

Com s'ha dit, el nombre de morts puja a 69 i el de ferits a 37. S'estava fent, amb motiu d'Any Nou, una sessió de cinema dedicada als nens. Es calcula que hi havia al local unes set-centes criatures, d'una edat que oscil·la entre 2 i 14 anys.

El local estava completament ple. Se suposa que, per causes per ara desconegudes, un roll de pel·lícula que hi havia a la cabina es va encendre i això fou la causa de l'incendi.

La major part de les víctimes van morir d'asfíxia o trepitjades. L'alarma fou tan gran que els nens es van precipitar a la porta per tal de fugir.

Entre els ferits n'hi ha tres d'extrema gravetat. — Fabra.

La Conferència naval

LA TRANSMISSIÓ MUNDIAL PER RADIOTELEFONIA DEL DISCURS DEL REI JORDI

Londres, 1. — El discurs que pronunciarà el rei Jordi durant la cerimònia de la Conferència naval, acte que tindrà lloc a la galeria reial de la Cambra dels lords el dia 31 de gener, serà retransmès per totes les estacions de ràdio de la British Broadcasting Corporation, i podran sentir-lo els radioescoltes de tot el món. — Fabra.

La conquesta de l'aire

El raid Anglaterra-Índia UN JOVE ESTUDIANT INDU ASPIRA AL PREMI AGA KHAN

Londres, 1. — El jove estudiant indi que estudia a la Universitat de Bristol, Man Mohan Singh, intentarà dissenyar en avió lleuger el raid Anglaterra-Índia a fi de disputar el premi de 500 lliures esterlines que ha ofert l'aga Khan a la primera persona de nacionalitat índia que durant aquest any faci aquest viatge. — Fabra.

Itàlia

EL PRÍNCIP HUMBERT A ROMA

Roma, 1. — Ha arribat a aquesta ciutat el príncep Humbert i no sortirà de Roma fins després de les seves noces amb la princesa Maria Josep. — Fabra.

La tempesta al Bàltic

UN TRES PALS FRANÇÉS, A FONS

Westerdam (Slevis), 1. — Durant la violenta tempesta que s'ha desencadenat al Bàltic, es anà a fons el tres pals francès «Mercedes» davant de Rautum. Vuit dels seus tripulants s'han salvat, però el novè s'ha negat — Fabra.

L'exploració antàrtica

VICKINGS HA DESCOBERT IMPORTANTS TERRITÒRIS

Londres, 1. — Via Nova York li diuen al «Times», que el vapor «Melville» ha retransmès un missatge recollit per l'estació de T. S. F. de Montevideo, segons el qual, l'explorador Hubert Vickings ha descobert importants territoris a la regió antàrtica. El telegrama no puntualitza. — Fabra.

La Conferència per a una treva duanera

EL GOVERN ITALIÀ HI PENDRA PART

Roma, 1. — El govern ha decidit de prendre part en la Conferència per a una treva duanera.

La situació a Pèrsia

EL CAP REBEL EMPRESSONAT

Tehran (Pèrsia), 1. — El cap rebel de Dest Mohamed Khan que fa uns mesos havia estat perdonat pel Xa i que ara recentment havia fugit novament de la capital amb l'intent de sol·licitar les tribus, ha estat detingut de nou i ha ingressat en una fortalesa. — Fabra.

Any Nou

LA RECEPCIÓ A L'ELISI. ... LA VISITA DEL NÚNCI

París, 1. — Amb motiu de l'Any Nou el president de la República ha rebut al govern, els presidents de les Cambres i les Comissions parlamentàries.

Ha rebut també el Cos Diplomàtic presidit pel Nunci de S. S. monsenyor Maglione.

Entre el Nunci i el Cap d'Estat s'han canviat els discursos de celebració.

El Nunci ha fet remarcar que durant l'any 1929 han estat resoltos nombrosos problemes.

Ha acabat fent vots per la felicitat del President de la República i per la prosperitat de França. — Fabra.

UN MISSATGE DE MACDONALD

Londres, 1. — El primer ministre Mr. MacDonald ha publicat, amb motiu de l'Any Nou, el següent missatge dirigit a la nació:

«Entrem — diu el missatge — no solament en un any nou sinó també en una època nova. Els anys compresos entre 1919 i 1929 han estat difícils per al poble britànic. Espero que el període que avui comença serà de ferm ressorgiment i de progrés».

Ham emprat molt temps cercant la solució de les moltes dificultats creades per la guerra al nostre país i aquesta tasca no ha acabat encara».

No obstant, és de bon avanyar el fet que el nostre primer esforç durant l'any que comença serà la Conferència naval, en la qual xifrem grans esperances per a la consolidació de la pau. — Fabra.

Gran Bretanya

DIMITIRÀ L'ACTUAL MINISTRE DELS DOMINIS?

Londres, 1. — Segons el «Daily Mail» pot donar-se com a segura la proxima dimissió de Lord Passfield actual ministre dels Dominis. — Fabra.

França

VAGA A LIO

Lió, 1. — Els obrers tipògrafs s'han declarat en vaga. — Fabra.

Palestina

HAN ESTAT DESCOBERTES LES RUINES D'UNA CIUTAT ANTIGUISÍMA

Jerusalem, 1. — A vuit quilòmetres del Mar Mort, han estat descobertes les ruïnes d'una ciutat antigüíssima, que se suposa era l'antiga Sodoma. Han estat trobats diversos objectes de l'edat de bronze. — Fabra.

Múrcia

ESCOLTEN UN PROYECTIL I RESULTA FERIT UN FERRER

Almansa, 1. — El terrisser Rafael Calatayud guardava uns projectils d'artilleria pesada que comprà com a ferro vell, procedents de les darreres maniobres celebrades a Múrcia.

Ahí, un ferrer anomenat Joaquín Cruzado, de 25 anys, manipulava un dels projectils per tal de fer-lo a trosos i en netejarlo, esclatà.

El projectil pesava quatre roves. Joaquín sortí llançat a sis metres d'alçada.

L'explosió trencà unes quantes finestres de l'edifici.

La detonació es sentí per tot el poble i causà un gran espavent.

El ferrer resultà amb una cama trencada, que ha calgut tallar-la.

La situació actual

Els ministres de Foment i Economia conferencien amb el Cap del Govern.

Els ministres declaren sense fonament els rumors de crisi i es mostren optimistes

Madrid, 1. — Ahir a la nit es sabé que a les set de la tarda arribaren plegats al Ministeri de l'Exercit els Ministres de Foment i Economia Nacional, els quals passaren al despatx del President del Consell i romangueren reunits amb ell durant hora i mitja, malgrat que el general Primo de Rivera digué que no treballaria més durant la resta del dia.

Interrogats després els ministres es limitaren a dir que havien canviat l'impressió amb el President sobre qüestions d'actualitat.

Allegaren que eren completament mancats de fonament els rumors que havien corregut sobre crisi.

Es mostraren optimistes pel que fa a la situació de l'actual Govern i l'estendevor polític.

El Comte de Guadalquivir digué que és absurd suposar que la Dictadura pot desaparèixer com una munió teatral en una hora determinada.

Malgrat això, ant passada es notà una certa activitat en els ministres.

Despatx del Cap del Govern

Madrid, 1. — Avui han despatxat amb el president del Consell els ministres de Governació i Finances. Després, el general Primo de Rivera rebé la Directiva de la Cambra de Llogaters de Madrid, la qual li lliurà un projecte dels Estatuts de l'Habitació, elaborats per aquesta entitat, per tal d'acudir a la informació oberta sobre els esmentats Estatuts.

El contingut de la Gaset

DISPOSICIONS DIVERSES

Decret d'auxili a la indústria

Madrid, 1. — «La Gaset» d'avui publica les següents disposicions: Decret disposant que la concessió d'auxilis per al desenvolupament de la indústria nacional, establerts pel 30 d'abril de 1924 i les seves disposicions complementàries, es regelin pels preceptes que es detallen.

La liquidació de l'Exposició de Barcelona

També publica el Decret relatiu a la liquidació de l'Exposició de Barcelona en el seu caràcter internacional i l'organització del seu funcionament com a Nacional.

Madrid

UNA LAPIDA A LA MEMÒRIA DE JULI ELLIADOR

Madrid, 1. — Aquest migdia s'ha efectuat l'acte de descobrir la lapida a la memòria de l'insigne filòleg senyor Juli ELLIADOR en la casa número 10 de la Glorieta de Quedo, on morí.

Assistí a l'acte el Rector de la Universitat Central i els catedràtics.

La lapida porta la següent inscripció:

«En esta casa morió el sabio filólogo Don Julio ELLIADOR (1861-1927) eminente historiador de nuestras letras, maestro insigne del idioma castellano. Recuerdo de sus compañeros universitarios de España y América».

Descobrí la lapida el Rector, senyor Elies Tormo.

Després els concurrents a l'acte es reuniren en el segon pis de l'esmentada casa, en la qual viu ara una neboteta del senyor ELLIADOR, donya Enriqueta.

El senyor Ovejuna pronuncià unes breus paraules, per tal d'entallar la memòria de l'insigne home i feu un estudi de la seva personalitat com a filòleg, com a professor de Lletres i com a escriptor popular. Digué que, a més d'esser home d'estudi, fou home del poble.

LA DIADA AL PALAU

Madrid, 1. — A l'Oratori particular del Saló de Tapissos de Palau s'ha dit aquest matí una missa de primer d'any, la qual ha estat oïda pels reis i llurs fills.

Per tal de signar en els àlbums que es collocaren en l'avançat amb motiu de l'any nou, acudiren diversos membres del Cos Diplomàtic acreditats a Madrid i diversos militars i personalitats.

Fills de F. Mas Sarda

Banquers

Rambal del Mig, 1.

Davant del Gran Teatre Liceu

Negociem els cupons venciment

1.º de gener

FUTBOL

Espanya-Txecoslovàquia

Triomf de l'equip espanyol per un gol a zero, entrat per Sastre als vint-i-cinc minuts de joc de la segona part

A l'hora de començar el partit presentava l'Estat un magnífic aspecte. Calculen en quaranta mil els espectadors que s'hi han congregat. Ja hem dit altres vegades que un partit de futbol a l'Estat no llueix. Ni la multitud vibra, ni sap encomanar als jugadors aquell entusiasme que en closos més reduïts representa l'estímul i l'encoratjament prevís. Així, doncs, en aquest partit no hi ha hagut aquella expectació inicial que dona aires de gran solemnitat. Frendament, la gent esperava el començament de l'encontre sense gaires altres preocupacions.

Diguem de seguida que la lluita entre els representants del futbol txecoslovac i de l'espanyol, ha de fraudar en general. Un primer temps sense ànima i sense vida, i un segon més mogut, més qualitatiu, però sense provocar grans emocions ni engrandiments. Creiem que la causa primordial de la grisor del partit ha radicat en el pessimisme del terreny de joc. Enfatigat aquest, la lluita acció dels jugadors ha estat impossibilitada i, conseqüentment, es gloriem en l'ínici i en l'íntim s'han esforçat per aquella causa. En un terreny en altres condicions no dubtem que la pugna hauria resultat més ordenada i més espectacular.

Dels dos equips contendents no se'n pot posar cap en pla de superioritat. En la primera part, el bàndol txec ha resultat físicament més complet que l'espanyol. En quantitat i qualitat de joc, les forces han estat anivellades encara que a la part txeca el perill hi ha rondat més sovint. En el segon temps, la millor actuació conjunta de l'equip espanyol s'ha imposat a la fortalesa de l'adversari. La vivacitat, l'enginy, la «fúria» dels nostres ha reduït la impenetrabilitat i el càlcul adversari. Podem dir, sense contradir l'efímer, que, en el segon temps, ha jugat millor l'equip que en definitiva ha resultat vencedor.

El partit, en conjunt, s'ha jugat a un tren lent. L'estat del terreny no permetia la velocitat ni l'esprint. Per aquesta causa, el públic, més aviat s'ha avorrit. El domini ha estat molt repartit i s'han destacat algunes ofensives vigoroses per ambdós parts.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Els primers quaranta cinc minuts han transcorregut sense pena ni glòria i a penes no s'han produït quatre jugades dignes d'esment. Després del descans, l'actuació magnífica de Sastre-Piera, ha animat extraordinàriament la competència i hem gaudit d'uns moments realment magnífics. També, els mitjos, especialment, Martí, han donat coratge a la resta de l'equip.

L'únic gol de la tarda que ha donat la victòria al bàndol espanyol l'ha aconseguit Sastre, als vint-i-cinc minuts de joc de la segona part.

Una combinació esplèndida de tota la línia d'atac ha acabat lliurant Padron i la pilota a Sastre, i aquest, d'un xut ras col·locat, ha batut la vigilància del porter txec.

Els qui més s'han distingit del bàndol espanyol han estat Quincies, Sastre, Pera, Ciraco, Guzmán i, a estones, Padron i Martí i Bosch. Rubio cam a centre davant de la frons txeca. Zmora s'ha guiat a algunes intervencions, però en general no ha estat obligat a produir-se. Del bàndol txec, tots a un mateix nivell, sense individualitats destacades. El veterà Kada, encara és una cosa seriosa.

La cosa millor de l'encontre ha estat, sens dubte l'arbitratge del belga senyor Cristophone. Sobri, ràpid i energic en les resolucions, ha portat sempre la lluita pel camí de la màxima correcció. La seva competència en partits d'aquesta mena, ha quedat, també confirmada plenament. Arbitratges com el del senyor Cristophone en presencien molts pocs.

Txecoslovàquia: Šuplík, Burger, Hojer, Voticka, Káda, Gimpersky, Junc, Sily, Svoboda, Puc i Kratochvíl.

Espanya: Zamora, Ciraco, Quincies, Martí, Guzmán, Obiols, Pera, Sastre, Rubio, Padron i Bosch.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del partit, i enmig de grans aplaudiments, ha estat remesa a l'equip vencedor la magnífica copa posada en disputa.

Després del